

TÜTÜN
ÜRETİM VE PAZARLAMA
KOOPERATİFLER BİRLİĞİ

II. ULUSLARARASI TÜTÜN ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

10 HAZİRAN 2019
BAFRA, SAMSUN

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	04
TAKDİM	05
SELAMLAMA KONUŞMALARI	06
AÇILIŞ (PROTOKOL) KONUŞMALARI	08
TEMA SUNUMLARI	11
* Ivan GENOV	12
* Antonio ABRUNHOSA	24
* Hasan ŞİŞİK	38
* Şakir KARAKAYA	48
* Innocent MUGWAGWA	58
* Tsvetan FILLEV	66
GENEL DEĞERLENDİRME	76

II. ULUSLARARASI TÜTÜN ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

GİRİŞ

2. Uluslararası Tütün Çalıştayı; Tarım ve Orman Bakanlığı, Samsun Valiliği, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), Bafra Belediyesi, Bafra Kaymakamlığı, Bafra Ziraat Odası, Uluslararası Tütün Üreticileri Birliği (ITGA) ve Türkiye Tütün Üretim ve Pazarlama Birliği'nin işbirliği ile 10 Haziran 2019 Pazartesi günü Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Bafra Şevket Aşçı Turizm Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Birincisi geçen yıl Muş'ta düzenlenen çalıştaya Uluslararası Tütün Üreticileri Birliği (ITGA) üyelerini de içeren yirminin üzerinde yabancı katılımcı ile birlikte toplamda yüz yirmi kişi yer almıştır. Etkinlikte tütünün geldiği nokta, ihracatta ağırlık, üretici sorunları ve tütünün sanayide kullanımı bakımından çeşitli konular ele alınmıştır.

Raporda etkinlik sırasına göre selamlama konuşmaları, açılış (protokol konuşmaları) ve sektör sunumlarına yer verilmiştir.

TAKDİM

Osman KAYMAK
Samsun Valisi

"Samsun'da yaklaşık 150 yıldır tütün üretilmekte olup Türkiye'nin 3. Sigara fabrikası 1887 yılında Samsun'da kurulmuştur. Tütün üretimi emek yoğun bir faaliyeti gerektirdiği için tarımsal alanda geniş bir istihdam olanağı sağlamış ve buna bağlı olarak geliştirilen politika ve uygulamalar uzun yıllar devlet tarafından desteklenmiştir. Ancak, zamanla üretim fazlası ve stok sorununun ortaya çıkması, destekleme politikasının gözden geçirilmesine neden olmuştur. 2008 yılında TEKEL tüm varlıkları ile özelleştirilerek British American Tobacco Firmasına devredilmiştir. Yaklaşık 520 dönümlük arazi üzerine kurulu Samsun Fabrikası da bu kapsamda devredilmiş olup firma 2010 yılı itibarıyla tüm üretim faaliyetlerini Samsun Fabrikasında birleştirmeye karar vermiştir. Firmanın Samsun'da 41,3 milyon Avro'luk AB Projesi olan Samsun Lojistik Merkezi'nde depolama alanları mevcuttur.

Dünyanın ve Türkiye'nin sayılı tütün üretim merkezlerinden biri olan Bafra Ovası'nda bu yıl itibarıyla 3700 sözleşmeli olan çiftçimiz ile tütün fidesi dikimine başlaması oldukça sevindiricidir. Bafra'daki 90 mahalleden 70'inde tütün üretiminin olması, yıllık üretim miktarının 3000 tonun üzerinde olması; bu bölgenin ekonomisine ne kadar ciddi bir katkı verdiğinin göstergesidir.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından çıkarılan 2016 yılı Turizme Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Programı kapsamında Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan "Bafra Tütün Müzesi, Tefriş, Tanzim, Donanım ve Dekorasyon Projesi" nin geçtiğimiz yıl tamamlandığını görmek oldukça sevindiricidir. Müzede tütünün tohum halinden sigara haline gelişi, geçirdiği evreleri içeren bir süreç sergilenmektedir. Bu hem görsel anlatım hem de canlandırmalarla yapılmakta ve teknolojinin bütün imkanlarından yararlanılmaktadır.

Bu etkinlik vesilesiyle sizleri Bafra'da misafir etmekten mutluluk duyduğumu bir kez daha vurgularken, çalıştayı ilimiz ve ilçemiz için hayırlara vesile olmasını dilerim".

SELAMLAMA KONUŞMALARI

Osman TOSUNER,
Bafra Ziraat Odası
Başkanı

“Amacımız, Türk tütünün rekoltesinin yükselmesi için geçmiş yıllardaki üretim miktarına yaklaşımdır. Bafra’da üretim raporlarına bakıldığında 22 bin ton tütün üretimine ulaşılmış bulunuyoruz. Bafra ilçemiz Türkiye’de en fazla tütün üretimi gerçekleştiren ilçelerimizden birisidir. Bafra’da en kaliteli oryantal tütün yetişmektedir.

Şu an Bafra’da 70 mahallede tütün üretimi gerçekleştirilmektedir. Bafra’da tarımın gelişmesi için gece gündüz mücadele eden değerli Valimize, Milletvekillerimize, Kaymakamımıza ve Başkanlarımıza teşekkür ediyorum. Çalıştayımızın ilçemize, ilimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum”.

Şeyhmus SOLGUN,
Türkiye Tütün Üretim ve
Pazarlama Kooperatifler
Birliği Genel Başkanı

“Bugün 26 il, 113 ilçe ve 2301 köyünde ve çok sayıda mahallesinde bin bir zorlukla tütün yetiştiren binlerce tütün emekçisi insanımızın sesi, nefesi olmak istiyorum. Söylediğim her söz kuzeyinden güneyine, doğusundan batısına bütün tütün yetiştiricilerinin sesidir. Onların sorunlarını, beklentilerini, umutlarını siz değerli konukların huzurunda bütün paydaşlarımıza duyurmak anlatmak istiyorum. Ülkemizin en önemli tarımsal ürünlerinden biri olan milli varlığımız oryantal tütün hale lider konumundadır. Türk tütününü tek başına içiliyor olması nedeniyle ayırt edici bir özelliğe sahiptir. Sosyal kültürel bir ürün olması ve en çok istihdamı özümseyen eden bir ürün olması bakımından da önemlidir.

Ülkemiz coğrafi konumu itibarıyla farklı iklim türlerine sahiptir. Bu nedenle hemen hemen tüm tütün çeşitleri yetiştirilebilmektedir. Türkiye toplamda 48 ülkeye 53 bin ton tütün ihraç etmektedir. Ülkemizdeki ve dünyadaki bu önemli sektör aynı geminin yolcusudur. Bu vesileyle bu çalıştaylarla bir araya gelme, bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunma, üreticilerimizin karşı karşıya kaldığı üretim ve pazarlama sorunlarını belirleyip ilgili makamlara rapor etme, uluslararası değer zincirini daha da güçlendirip rekabet gücümüzü artırma ve tütünün sadece sigara hammaddesi olarak değil aynı zamanda alternatif sanayi ürünlerini belirleme ve değerlendirme amaçlanmaktadır.

Son yıllarda ülkemizde tütün ithalatı, ihracatının önüne geçmiştir. Ülkemize ithal edilen tütün 92 Bin 154 Ton olup, yaklaşık 528 milyon dolara ulaşmıştır. Dolayısıyla ithalata bağımlı hale gelmiş durumdayız. Türkiye’de tütün yaklaşık 1 milyon insanın geçim kaynağıdır. Bu kadar etkili bir ürünün diğer tarım ürünleri gibi destekleme kapsamına alınmasını talep etmek biz üreticiler için önemli bir konudur. Bugün tütün üreticilerinin daha iyi koşullarda gelir elde etmeleri ve emekçi insanların hak ettikleri emeklerinin karşılıklarını almak için, biz tütün üreticilerinin yıllarca hayalini kurduğu Tütün Üretim Pazarlama Kooperatifleri Genel Başkanlığını kurduk.

Bu kuruluşumuzun ayakta kalabilmesi ve 1 milyon tütün üreticisine yol gösterici olabilmesi için çeşitli alanlarda desteklerinizi beklemekteyiz.

Öncelikle yurtdışından gelen misafirlerimize katılımlarından dolayı çok teşekkür ederiz. Çalıştayın organizasyonunda desteklerini esirgemeyen tüm paydaşlarımıza ve ülkemizin değişik yerlerinden gelen tüm kooperatif başkanlarımıza Baframıza çok teşekkür ederiz”.

Antonio ABRUNHOSA,
Dünya Tütün Üreticileri
Birliği (ITGA) Başkanı

“Türkiye’ye gelmek benim için medeniyetlerin beşiğine gelmek demek. Dünya tarihinde çok büyük bir etkiye sahip. Birçok devlet, birçok imparatorluk Türkiye devleti topraklarında kuruldu. Türkiye’yi tanımak için bir hayat çok kısa kalır. Karadeniz Bölgesi, Samsun ili ve Bafra ilçesi tütün için çok önemli bölgelerdir. Tütünün gelişimi Samsun tarihi açısından 21. yüzyılda çok önem arz etmektedir. Su an şark (oryantal) tütün olarak konuştuğumuz tütün çeşidinden yıllardır Türk tütününü olarak bahsedilmektedir. Basın son dönemlerde tütünün itibarı hakkında olumsuz haberler yapmaktadır. Tütün denildiğinde çoğunlukla aklımıza sigara geliyor. Ancak sigara dışında yaprak tütün de var. Yaprak tütünün olumlu etkileri de vardır. Çünkü yaprak tütünden geçimini sağlayan birçok aile var.

Dünyada uluslararası makamların verdiği rakamlara göre 40 milyonun üzerinde insan tütün yaprağından geçimini sağlıyor. Uluslararası tütün yetiştiricileri birliği olarak biz 30 milyondan fazla aileyi temsil ediyoruz. Türkiye’de yarım milyondan fazla aile tütünden geçimini sağlıyor. Ancak bu durum özelleştirme sonunda değişmiştir. Daha önce üreticilerimiz Tekel’in tütün ürünlerinin alımından memnundu ancak bu geçmişte kalmıştır. Bugünlerde tütün yetiştirmek kolay bir durum değildir. Çünkü bugün tütün üretimine karşı olumsuz bir tavır vardır.

Bugün tütün üzerinde yasal mevzuatlar daha da sertleşiyor. Özellikle gelişmiş ülkelerde sigara içmek çok zor. Bazı sigara üreticileri sigara piyasasının geleceğinin karamsar olduğunu anlamış durumdadır. Çin dışındaki en büyük sigara üreticisi olan Philip Morris 2050 yılından sonra sigara satmayacağını beyan etti. İşte bu saydığım durumlar tütün ailelerinin ve çocuklarının karşılaştığı zorluklardır.

Bugünkü toplantımızın amacı da bu zorluklar ve gelişmeler hakkında fikir alışverişinde bulunmaktır. Çünkü tütün üreticilerimizin gelecekte nelerle karşılaşacaklarını bilmeleri gerekmektedir. Portekiz’de benim ikamet ettiğim bölgede 9 bin ton tütün üretimi yapıyorduk. Bu küçük bölgede 2 bin kadar kişi bu işle ilgili olarak istihdam ediliyordu. Tütün üretiminin kısıtlanmasından sonra bu sayı 200 kişi oldu. Bu tütün üretiminin yasaklanmasıyla ortaya çıkabilecek sorunlara ilişkin çok güzel bir örnek teşkil ediyor”.

AÇILIŞ (PROTOKOL) KONUŞMALARI

Orhan KIRCALI,
Samsun Milletvekili

“Türkiye’de tarım hala büyük öneme sahip bir iktisadi faaliyettir. Türkiye’nin bulunduğu coğrafi konum, sahip olduğu köklü tarım kültürü ve ihracatında tarımsal ürünlerin hala önemli bir paya sahip olması gibi nedenlerle ülkemizde tarım önemini korumaktadır.

Anavatanı Orta Amerika olan tütün, 2010 yılına gelindiğinde dünyanın dört bir köşesinde toplam 128 ülkede yetiştirilir hale gelmiştir.

Tütünün Anadolu’ya hangi tarihlerde ve ne şekilde girdiği yönünde kesin bir şey söyleyemsek de genel olarak Anadolu’nun ve Türk çiftçisinin tütünle buluşmasını 16. yüzyılın sonu 17. yüzyılın başlarıdır. Bu tarihleri kabul ettiğimizde Türkiye’nin 400 yılı aşkın bir tütün geçmişi bulunmaktadır. Türkiye’nin uluslararası piyasalarda marka değeri olan önemli tarımsal ürünlerinden bir tanesidir tütün. Türkiye’de yetiştirilen oryantal tütünler, dünya piyasalarında uzun yıllar boyunca gördüğü yüksek talep sayesinde “Türk Tütünü” “Şark Tütünü” ismi ile anılmaktadır.

Ülkemizde tütün üretimi sözleşmeli üretim modeli ile gerçekleştirilmektedir. 2018 yılında sözleşmeli üretim yapan 56 bin üretici 943.000 dekar alanda yurt genelinde 82,5 milyon kilogram tütün üretmiştir. Aynı zamanda sözleşmesiz olarak üretilen ve kayıtlara geçen 11 milyon kilogram tütün ile birlikte yurt genelinde toplam tütün rekoltesi 93,5 milyon kilogram olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye şartlarında çok iyi kalitede tütün elde edilmekle beraber coğrafi şartların çeşitliliğinden dolayı kısa mesafelerde çok değişik özelliklerde tütünler elde edilmektedir. Örneğin Doğu Karadeniz’de Özellikle Trabzon’da ve İskenderun’da nargilede kullanılan tömbeki tütünü yetiştirilirken Orta Karadeniz’de Samsun, Bafra’da çok daha üstün vasıflı tütünler elde edilmektedir. Türkiye’nin özellikle de Karadeniz Bölgesi’nin geleneksel ve en önemli tütün üreticisi Samsun’da ekim alanlarının dağılımına baktığımızda tütün ile adeta özdeşleşmiş Bafra ekim alanı ile merkez konumundadır. Bafra’yı sırasıyla Alaçam, Vezirköprü ve Tekkeköy takip etmektedir.

Bafra tütünü aroması ve kalitesiyle büyük talep görmektedir. Bafra tütünleri Dünyanın en yüksek evsafı sigara tütünleri olarak devamlı aranmıştır. Bafra tütünü çok düşük oranda nikotinli, küçük boyutlu, kırmızı, açık kırmızı renkli, ince damarlı, ince nesiçli elastikiyeti yüksek, tok içimli, tatlı aromatik kokulu tütündür.

Yabancı sigara üreticileri sigara harmanlarını ıslah etmek aromatik özelliklerinden dolayı kalitelerini yükseltmek, lüks harmanların nefasetini artırmak, tok içimli çeşitler yapmak maksadıyla bu tütününü talep etmektedirler. Küçük boyutları, ince nesiçleri, parlak ve cazip renkleri kendilerine has kokuları, tat-lezzet ve içimi itibarıyla eşi bulunmayan tütünler olmuşlardır.

Bafra’lı içinde tütün yüzyıllardır süregelen bir geçim kaynağı olmuştur. Tütünden sadece çiftçilerimiz değil, tütün dizimini yapan vatandaşlarımızda da para kazanmaktadır. Bafra’nın önemli tarım ve kültür öğelerinden biri olan tütünün önemine atfen 2016 yılında ilçemizde Tütün müzesi açılmıştır. Müzede tütün tarımıyla ilgili sergilenen eserlerin yansısı, müze bahçesinde tütünün yetişmesindeki tohumdan kurutulmasına bütün aşamalar uygulamalı olarak gösterilmektedir.

Tütünün keyif maddesi olarak kullanımı dışında insektisit (Böceklerle, haşerelere karşı kullanılan ilaçlar), tıbbi ilaç, parfümeri ve vitamin gibi ürünlerin elde edilmesi amacıyla kullanımı artırılmalıdır. Yağ açığının giderek arttığı ülkemizde, alternatif düşünceler ortaya konmaktadır. Tütün tohumları da yeni alternatifler arasında yer almaktadır. Tütün tohumları yağ bakımından zengindir. Yerli tütünlerimizdeki yağ oranı % 35-45 kadardır. Tütün tarımında, yaprak tütünler, ana ürün olarak alınmakta, tohumlar ise yağ içeriği yüksek olmasına rağmen düşük verimi nedeniyle tarlada bırakılmaktadır. Hâlbuki kimyasal ve biyodizel özellikler bakımından tatmin edici sonuçlar veren tütün tohumu yağı, tahmini olarak 14 bin ton ham yağ potansiyeli ile değerlendiremediğimiz varlıklarımızdandır. Yağ ihtiyacının %70’inin ithalat ile karşılandığı ülkemizde hiçbir bitkisel ham yağ kaynağının israf edilmemesi ulusal çıkarlarımız için zorunluluktur. Tütün yağı ayrıca boya ve sabun sanayiinde kullanılır, zehirli madde taşımaz.

Sözlerime son verirken Çalıştayın düzenlenmesinde emeği geçen arkadaşlarımıza teşekkür eder, 2. Uluslararası Tütün Çalıştayının sonuçlarının hayırlara vesile olmasını diler, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlarım”.

Fuat KÖKTAŞ
Samsun Milletvekili

“Çalıştayda sektörle ilgili birçok konuşma ve sunum bulunduğundan konuşmamı kısa tutmak istiyorum. Çalıştayın ana teması olan tütünün geleceği, pazar payı, istihdam sağlanması, tütünün endüstriyel ürün haline gelmesi noktasında çok değerli bilgiler edineceğiz. Bu kapsamda uzmanlarımıza bir an evvel sözü bırakmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Tütün dizen, tütün kıran biri olarak tütünün dünyadaki yerinin ne olduğunu çok iyi biliyorum.

İnsan sağlığı bizim için önemli. Sayın Başkan (Antonio Abrunhosa) tütünün yasaklandığı, sigaranın yasaklandığına vurgu yaptı. Çünkü tütünden kazandığımız paranın çok çok fazlasını insan sağlığı için harcamak zorunda kalabiliyoruz. İnsan sağlığı, insanın değeri hiçbir maddiyatla ölçülemez. Tütünün kullanım alanlarını farklı alanlarda genişletmek, üretim kalitesini artırmak, ürün rekoltesini artırmak gibi amaçlarımızın olması gerekmektedir. Bu çalıştayın da bu amaçlara olumlu katkılar sağlayacak bilgiler aktaracağını ümit ediyorum”.

TEMA
SUNUMLARI

Ivan GENOV
Euromonitor
International

TÜTÜN TÜKETİMİ, GELİŞEN MEVZUAT VE YENİ ÜRÜN GELİŞMELERİ

“Euromonitor International” olarak küresel anlamda stratejik ve taktiksel pazar istihbaratı sağlamaktayız. 1000’in üzerinde analizcimiz ile ülkeler arası karşılaştırmalı veri ve analiz hizmetleri sunmaktayız. Abonelik hizmetlerinin yanında raporlar, özel araştırmalar, alternatif kanalları da içeren komple pazar analizleri de hazırlamaktayız.

Küresel sigara pazarını incelediğimizde yılda 5.3 trilyon adet sigara tüketildiğini, pazar büyüklüğünün 713 milyar \$ olduğunu ve sigaranın toplam tütün piyasası içindeki payının % 87,6 olduğunu görmekteyiz. Dünya’da yetişkin nüfusun %19,4’ü sigara tüketirken, paket başına ortalama 2,68 \$ harcanmaktadır.

Nikotin tüketimini şekillendiren küresel akımları incelediğimizde şu konuların öne çıktığını görmekteyiz; online platformlar ve abonelik modellerini içeren yeni alışveriş şekilleri, teknolojik yeniliklerin sağladığı veri akışının tüketicileri birbirine bağlaması, gelişmiş ülke tüketicilerine yönelik ürünler geliştirilmesi, markaların piyasada farklılaşma için çaba göstermesi, kişiselleşme ve dizayna önem verilmesi, sağlıklı yaşam için nikotin rehabilitasyonu, ekonomik gücün doğru pazarlarına kayması ve tütüne karşı sergilenen tutumda kuşaklar arası farklılıklar.

Sigara perakende ticaretinde 2001-2017 arasında yaklaşık %2 oranında azalma yaşanmışken, 2018-2031 yılları arasında yaşanacak değişime ilişkin projeksiyonlarda iyimser senaryoya göre yaklaşık % 21, kötümser senaryoya göre ise yaklaşık % 38 oranında azalma beklenmektedir.

Gelişen yeni nesil mevzuatlar arasında özendirici içermeyen sade paketleme koşulları piyasa

açısından büyük önem arz etmektedir. 2019 yılında sade paketleme sadece 4 ülkede tam olarak uygulamada iken 2030 yılında tütün piyasasının %50’sinin bundan etkilenmesi beklenmektedir. Bunun yanında mentol dahil aroma yasakları, bazı piyasalarda markaların tek tip ürün satabilmesi, çok yüksek tüketim vergileri ve ürünün satışına ilişkin yaş sınırlamaları diğer öne çıkan düzenlemelerdir.

Sigara piyasasında yeni ürün gelişmeleri arasında kapsül ve aroma kullanımı, filtre ve paket büyüklüğündeki değişiklikler, harman, menşei ve doğal içeriklerdeki değişiklikler ile maliyet azaltıcı önlemler yer almaktadır. Piyasadaki yenilikler arasında çevreye zarar vermeyen bioçözünür sigaralar, özel filtreler ve modüler sigaralar ön plana çıkmaktadır.

Nargilede diğer ürünlerin aksine pazar büyümesi yaşanmaktadır.

Nargile özellikle genç nesiller arasında sosyal olarak daha kabul edilir olması, çeşitli aromalarla tüketim imkanı sunması, kişiselleşme, statü oluşturma ve yaşamın getirdiği sıkıntılardan uzaklaşma imkanı sunması gibi özellikleri ile öne çıkmaktadır.

Yeni gelişen ürünler arasında aromalı tütün pastilleri, tütünsüz nargile, yenebilir nikotin, nikotin tuzları ve elektronik tablalar dikkati çekmektedir. Elektronik sigara ve ısıtılmış tütün ürünleri tüketici sayısı 2018 yılında 51 milyon iken bu sayının 2013 yılında 82 milyona çıkması beklenmektedir. Tütün piyasası açısından bir diğer önemli gelişme ise kenevir bazlı çeşitli ürünlerin her geçen gün piyasada daha fazla yer almasıdır.

SUNU

TOBACCO CONSUMPTION, EMERGING LEGISLATION AND NEW PRODUCT DEVELOPMENTS ITGA TURKEY 2019

IVAN GENOV

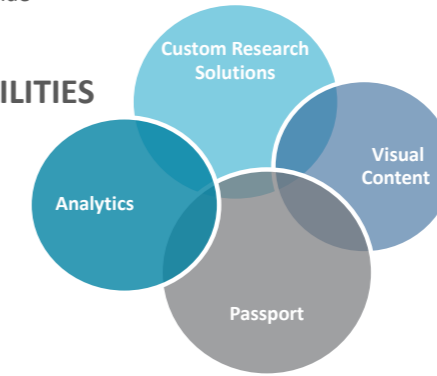
EUROMONITOR REACH

GLOBAL OPERATIONS

- Global provider of *Strategic and Tactical Market Intelligence*
- Cross-country comparable data and analysis
- **1000+ analysts in 100 countries**
- Subscription services, reports and customised research
- Complete market analysis, including alternative channels
- 15 offices worldwide

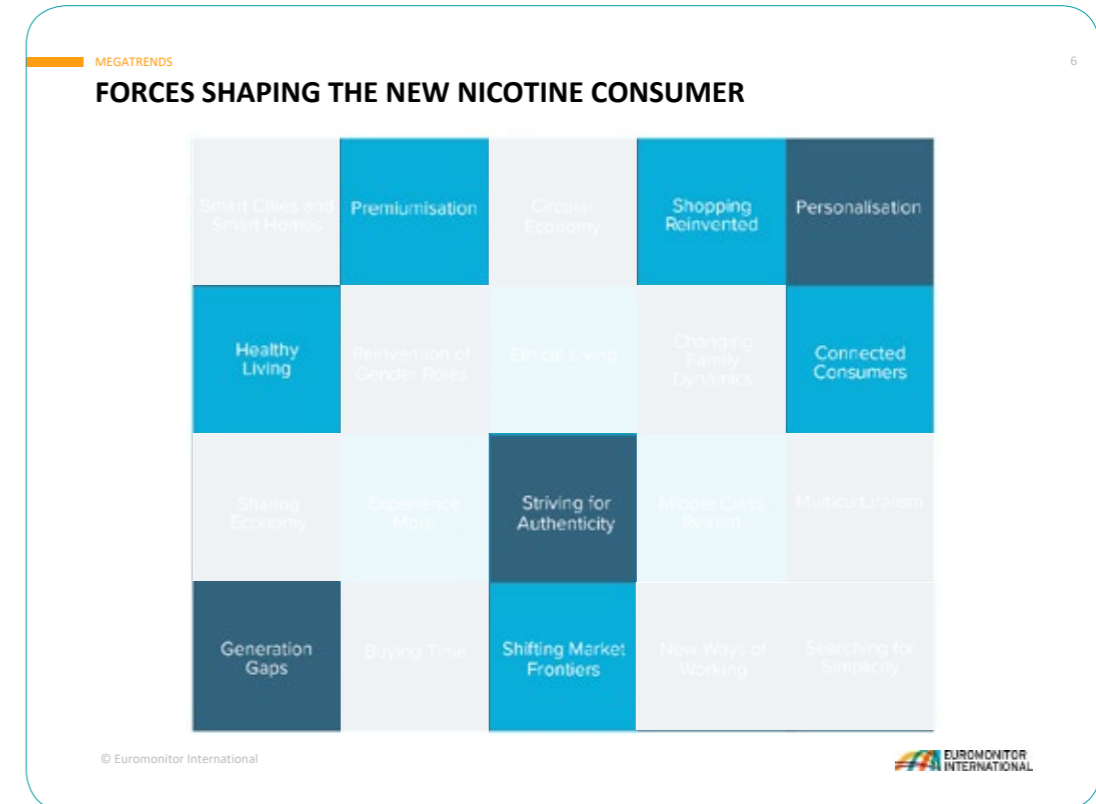
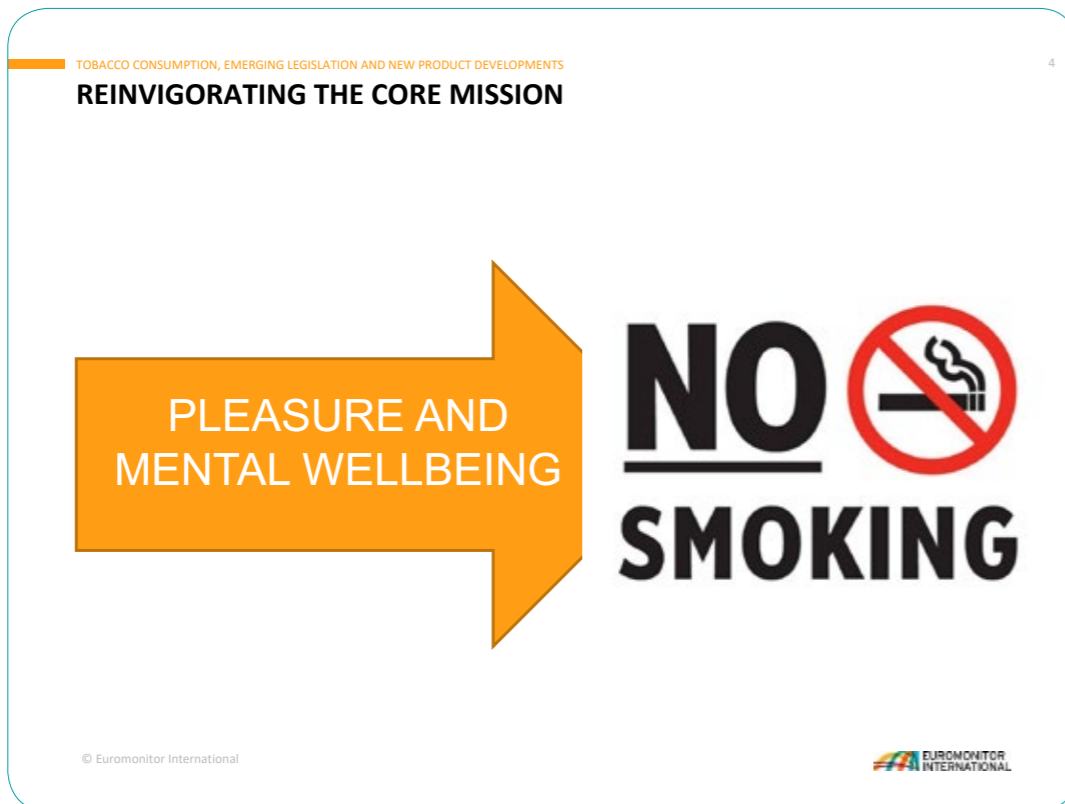
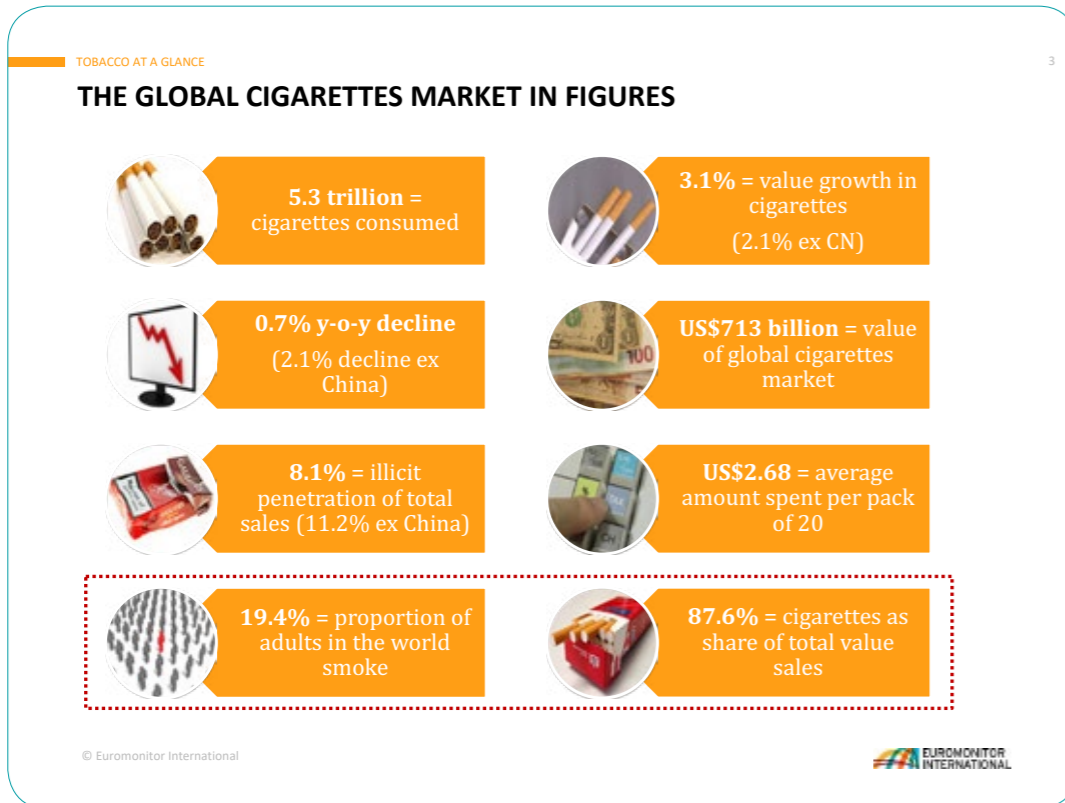
LONDON HQ
Chicago
Singapore
Shanghai
Dubai
Vilnius
Cape Town
Santiago
Tokyo
Sydney
Bangalore
Sao Paolo
Seoul
Hong Kong
Dusseldorf

CORE CAPABILITIES

© Euromonitor International

MEGATRENDS AFFECTING TOBACCO

WIDER CONSUMER MEGATRENDS IMPACTING NICOTINE

Shopping Reinvented

- Changing platforms – online/mobile
- Subscription and curation models

Connected Customer

- Universal technological aptitude
- Data reflecting and responding to use patterns

Premiumisation

- Reengaging with developed market consumers
- The battle of substance priorities

Striving for Authenticity

- Brand and company narrative vital
- Less compromise on values

Personalisation

- Range of delivery systems, enhanced consumer knowledge
- Emphasis on design

Healthy Living

- Rehabilitating nicotine
- Modified risk recognition vital

Shifting Market Frontiers

- Economic power moving east – accelerate or stall development of NGP?

Generation Gaps

- Distinct difference in attitudes to substance use especially tobacco

© Euromonitor International

7

EMERGING LEGISLATION

THE NEXT GENERATION REGULATIONS ENTER THE MAINSTREAM

Plain packaging: Actual and by stealth

Growing momentum for flavour bans including menthol

Limitations to single variant or type

Turbo taxation to smash the core smoker

Birth year ban: "Soft" prohibition

Along with other measures such as nicotine removal or capping, filter restrictions, on-stick messaging and ingredient bans.

© Euromonitor International

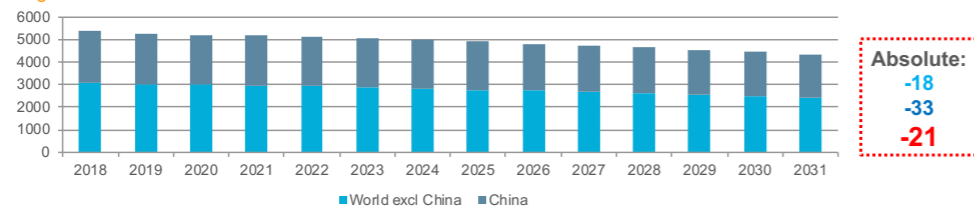
9

CIGARETTES FORECAST

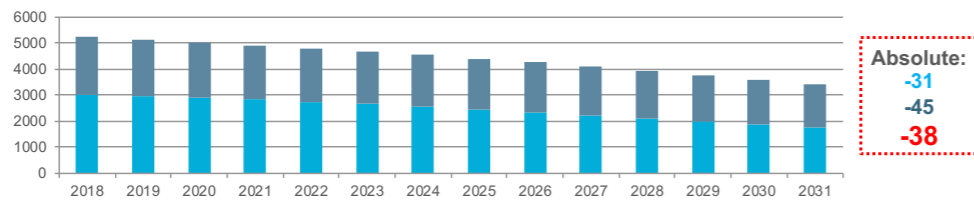
CIGARETTE RETAIL VOLUME PROJECTIONS 2018–2031

Absolute World Volume Growth
2001-2017: ~2%

Positive Realist Scenario: Fading status quo; Incrementally stricter excise and regulation; Relatively slow migration to RRP

Pessimistic Realist Scenario: Significant adoption of RRP in dev markets; Substantially enhanced reg. and excise in China

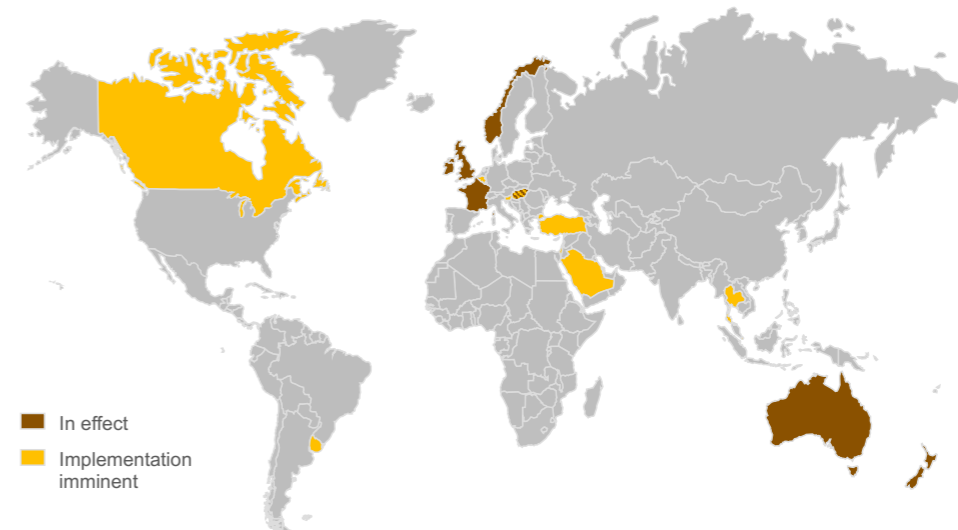
© Euromonitor International

8

EMERGING LEGISLATION

2019: PLAIN PACKAGING OVERVIEW

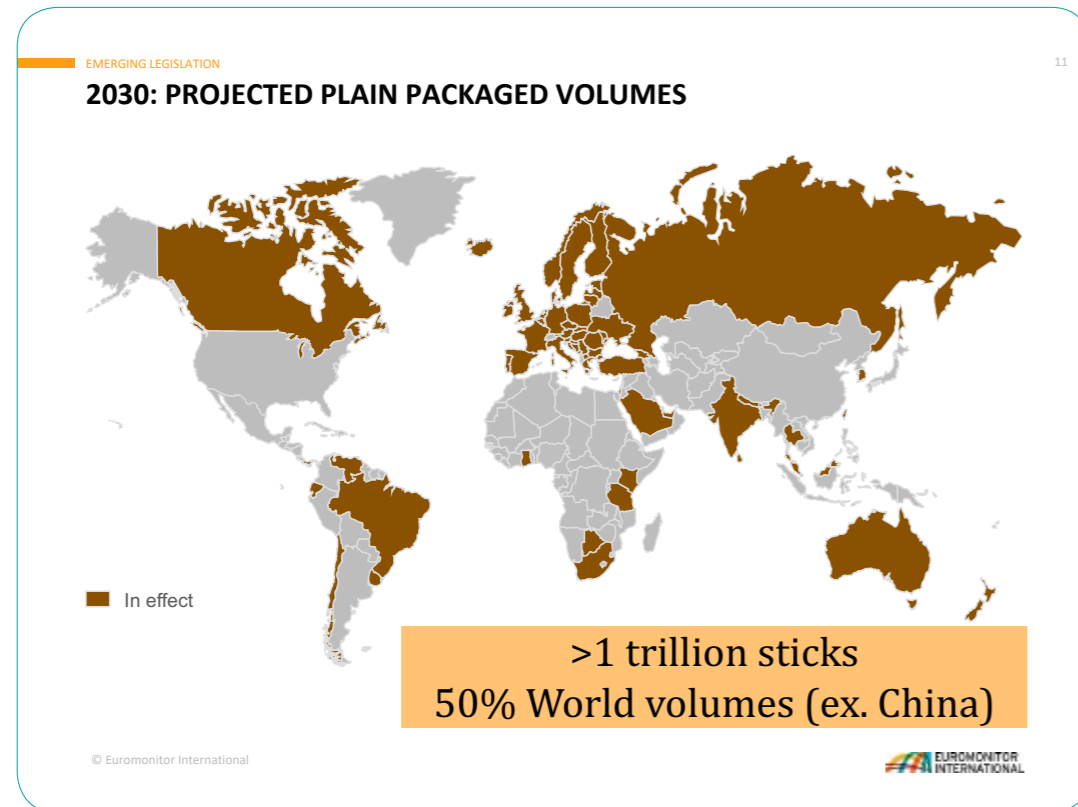
■ In effect
■ Implementation imminent

The combined cigarette volumes of countries that have implemented or already legislated for plain packaging is exceeding 330 billion sticks

© Euromonitor International

10

CIGARETTES NPD OPPORTUNITIES

CIGARETTE INNOVATION OPPORTUNITIES IN REGULATED ENVIRONMENTS

Biodegradable Filter

Special Filter

Positioning

Stick Restructuring

Modular Cigarettes

Supply Chain Initiatives

© Euromonitor International

CIGARETTES NPD

CURRENT NPDS IN CIGARETTES

Capsule and flavour

Filter, format, pack size

Economy

Blend, origin, natural components

© Euromonitor International

NPDP OPPORTUNITIES IN OTHER TOBACCO PRODUCTS

SHISHA FINDING GROWTH WHERE OTHER CATEGORIES CANNOT

- More socially acceptable, especially among the younger generation
- Opportunities in flavours
- Amenable to expression of personality
- Status building tool
- Escapism

© Euromonitor International

NPD OPPORTUNITIES IN POTENTIAL RRP

EXPANDING RRP LANDSCAPE

15

Flavoured nicotine lozenges

Non tobacco nicotine pouches

Non tobacco shisha

Edible nicotine

© Euromonitor International

INNOVATION IN VAPOUR

SELECTED TOP TRENDS IN VAPOUR

17

Nicotine Salts

Vapourisation

Pods to the horizon

Category blending

Flavour evolution

Enter CBD

© Euromonitor International

E-VAPOUR AND HEATED TOBACCO FORECASTS

BECOMING THE LEADING CATEGORY OUTSIDE COMBUSTIBLE CIGARETTES

16

E-vapour and Heated Tobacco Products: Market Value 2013-2023

2013: 20 million vapers and HTP users
2018: 51 million vapers and HTP users
2023: 82 million vapers and HTP users

Selected Tobacco Categories Global Market Size 2018 (USD billion)

E-vapour and HTP	27.7
Cigars	25.2
Cigarette and Pipe Tobacco	24.0
Moist Snuff	11.9
Pipe Tobacco	6.1

Largest single non-cig category in 2018

© Euromonitor International

CANNABIS

CANNABIS AS A DISRUPTOR ACROSS FMCG INDUSTRIES

18

CONSUMABLES

- Alcoholic Drinks: Beer, wine, spirits
- Packaged Food: Baked goods, confectionery, ice-cream, savoury snacks, edible oils, sauces, dips, etc
- Pet Care: Pet healthcare, pet dietary supplements
- Soft Drinks: Functional/ flavoured/ plant water, juices
- Hot Drinks: Tea, coffee, ready-to-drink
- Health & Wellness: Gluten-free baked goods, organic etc

INGREDIENTS

THC (Recreational) / CBD (Functional)

SERVICES

Packaging: Glass: plastic (pouches), aluminium; Retailing: Cannabis dispensaries

Ethical Labels: Fair trade, sustainable prod, etc; Consumer Foodservice: Cannabis eateries, supper clubs, etc; Travel: Cannabis tourism, plantation visits; Luxury Goods: Luxury accessories, gadgets, etc

NON-CONSUMABLES

- Tobacco: Product, consumption devices (vapourisers)
- Consumer Health: Analgesics, sleep aids, digestive remedies, wound care, dietary supplements, etc
- Beauty & Personal Care: Skin care, lip balm, bath & shower, fragrances, deodorants, etc
- Apparel & Footwear: Hemp clothing, etc
- Tissue & Hygiene: Sanitary products, etc
- Home & Garden: Horticulture (seeds), Garden care (Fertilisers), equipment, etc
- Consumer Appliances: Consumption devices

© Euromonitor International

TOBACCO AND CANNABIS 19

WHY TOBACCO AND NICOTINE SHOULD BE INTERESTED IN LEGAL CANNABIS
Clear general points of leverage for the tobacco industry

<p>Shared consumers, shared missions</p> <ul style="list-style-type: none"> Many cannabis consumers are also tobacco or nicotine users 		<p>Brand building in restricted environments</p> <ul style="list-style-type: none"> Experience of operating in heavily restricted environments 	
<p>Compliance procedures</p> <ul style="list-style-type: none"> Legal cannabis will require substantial compliance procedures, consumers require product certainty 		<p>Agricultural supply chain... for now</p> <ul style="list-style-type: none"> Like tobacco, cannabis is (currently at least) a seed to the value-added product industry 	

© Euromonitor International

CANNABIS AND BEYOND 21

Legalisation of cannabis is simply the end of the beginning
Recognition of therapeutic effect could prompt legalisation of other substances

How Silicon Valley rediscovered LSD
Correction: This article incorrectly described the regimen used by many microdosers as 10mg of LSD every three days. It is 10 micrograms, not 10

Are Psychedelics the Breakthrough Therapy Drug?
LSD, MDMA, and psilocybin are the newest tools in the therapist's kit—and Portland

Traditional South African Remedies That Are True Life-Savers
By Gisela Lange • 1/29/2019 at 10:45am • Published in the February 2019 issue of Portland Monthly

© Euromonitor International

PRODUCTION IN FOCUS 20

Sustainability a developing concern for the industry
Agricultural production is under the microscope: biosynthesis and the future

The Marijuana Industry's Dirty Little Secret
By Ian Jenkins - May 13, 2019, 6:00 PM CDT

1 kg of indoor grown cannabis = 4,600 kg of CO2 emissions

The cannabis industry is hiding a dirty little secret.

© Euromonitor International

Thank you

Ivan Genov
 Drinks & Tobacco Analyst
 ✉ Ivan.Genov@euromonitor.com
 🐦 @IvanIGenov
 🔗 LinkedIn.com/in/ivanigenov

For more, visit Euromonitor.com

Antonio ABRUNHOSA
CEO - Uluslararası
Tütün Yetiştiricileri Birliği (ITGA)

TÜTÜN ÜRETİMİNE BAKIŞ

ITGA tütün yetiştiricilerinin menfaatlerini korumak için 1984 yılında kurulmuş kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. ITGA'nın faaliyetlerini yoğunlaştırdığı alanlar şunlardır; tütün yetiştiricileri arasında network oluşturulması, ürün arz ve fiyatının dengelenmesi için stratejiler geliştirilmesi, ulusal ve uluslararası ölçekte yürütülen tütün karşıtı kampanyalara karşı mücadele edilmesi, tütün piyasasının izlenmesi ve üyelerle ürüne ilişkin verilerin paylaşılması.

Küresel tütün üretimi 2016 yılında 5,32 milyar ton iken bu rakam 2018 yılında 5,13 milyar tona inmiştir. 2019'da bu rakamın 5,20 milyar ton olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. 2018 yılı verileri incelendiğinde Virginia tipi tütünün 3,62 milyar ton ile ilk sırada geldiği ve onu 0,58 tonla Burley tipi tütün ile 0,18 ton ile Oryantal (Şark) tipi tütünün izlediği görülmektedir.

Virginia tütününü üretiminde %47 pay ile Çin ilk sırada yer almaktadır. Çin'i Güney Amerika (%19), Asya ve Okyanusya (%15) ve Afrika ve Ortadoğu (%12) takip etmektedir. Bölgesel üretimde 2017-2019 dönemi incelendiğinde Afrika ve Ortadoğu Bölgesi ile Asya ve Okyanusya Bölgelerinde artış yaşandığı, Avrupa ile Kuzey ve Orta Amerika'da düşüş olduğu, Güney Amerika'da ise üretimin dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. En büyük üretici konumundaki Çin'de ise 2015 yılında 2,24 milyar tondan 1,75 milyar tona düşmüştür. Çin'de üretim miktarı yanında ithalat tutarları da azalma eğilimindedir. Virginia tütününde Çin dışındaki büyük üretici ülkeler incelendiğinde Brezilya, Hindistan ve Zimbabve'de artış, ABD'de ise küçük bir düşüş yaşandığı gözlemlenmektedir.

Virginia tütününde en yüksek üretim maliyetlerine hektar başına yaklaşık 12.000\$ dolar ile Güney Afrika sahiptir. Bu ülkeyi Zimbabve, ABD, Malavi, Brezilya ve Hindistan takip etmektedir. Bazı ülkelerin kar marjlarını incelediğimizde; Hindistan ve ABD'de tütünden elde edilen gelirin üretim maliyetlerinin üstünde olduğu, Brezilya'da ise ortalama gelirin maliyetlerin altında kaldığı görülmektedir. 2015-2018 arasında üretim maliyetleri ve ortalama gelirin artma eğiliminde olduğunu görmekteyiz. Kilogram başına ortalama fiyatın ABD'de yaklaşık 4,5\$, Zimbabve ve Brezilya'da yaklaşık 2,75\$ ve Hindistan'da ise yaklaşık 2\$ seviyelerinde olduğu görülmektedir.

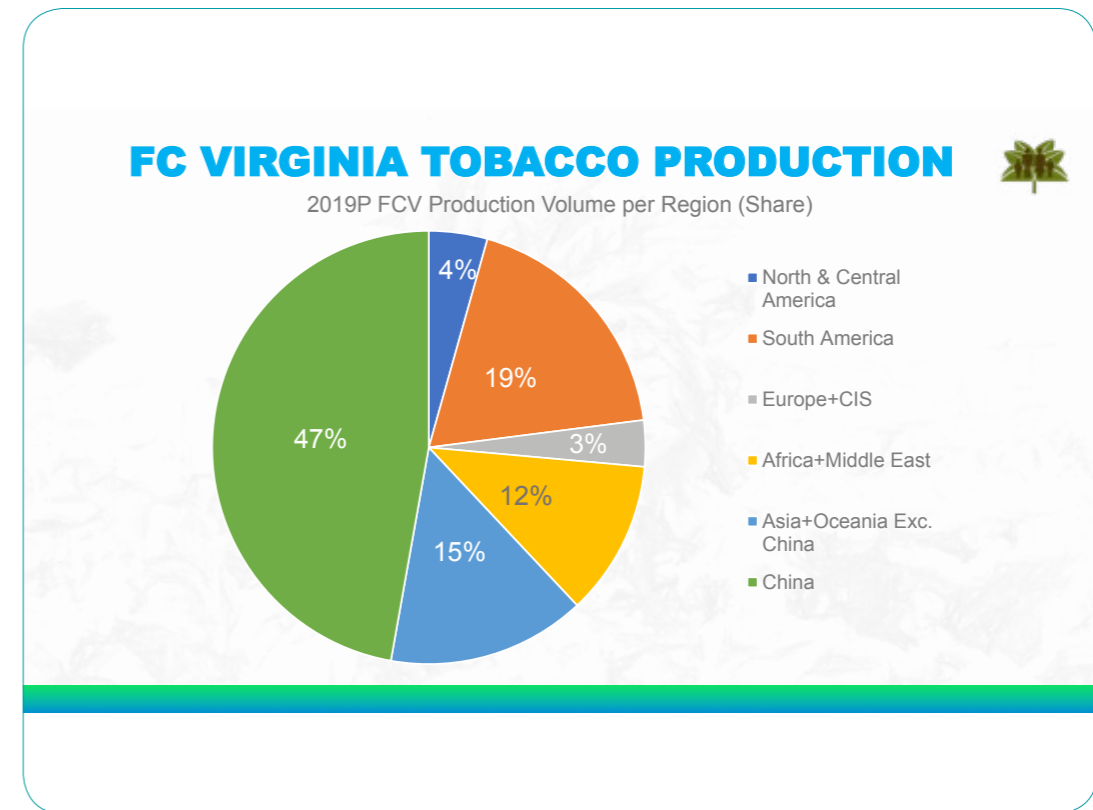
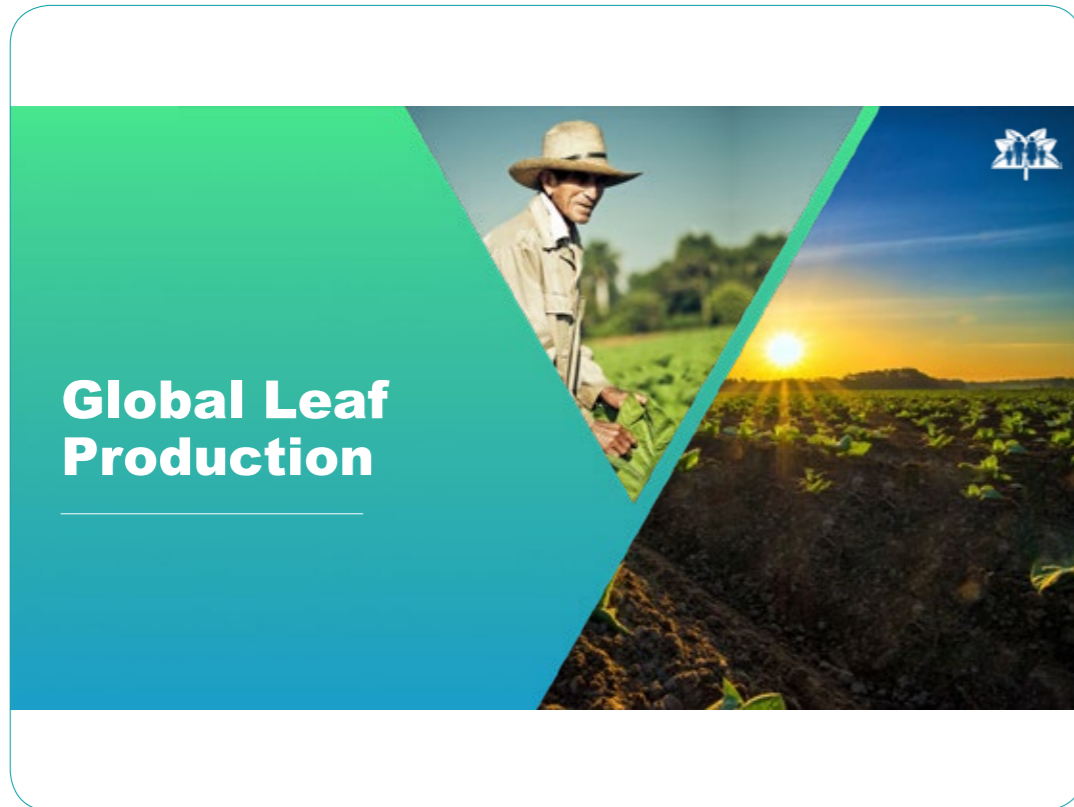
Burley tütününü üretiminde de %50 pay ile Çin ilk sırada yer almaktadır. Çin'i Afrika ve Orta Doğu (%23), Güney Amerika (%9) ile Asya ve Okyanusya (%8) takip etmektedir. Çin dışında kalan bölgelerin üretimi 2016-2019 döneminde incelendiğinde Afrika ve Ortadoğu'da düşüş, Kuzey ve Orta Amerika, Güney Amerika ile Asya ve Okyanusya'da artış yaşandığı, Avrupa'da ise üretim miktarının bu dönemde stabil olduğu görülmektedir. Yine aynı dönemde Çin dışında kalan bazı büyük üretici ülkeler arasında Brezilya ve Malavi'de üretim artışı yaşanırken ABD'de üretimde düşüş gözlemlenmektedir. Burley tütününde kilogram başına ortalama fiyatın ABD'de yaklaşık 4\$, Brezilya'da yaklaşık 2,5\$, Hindistan'da ise yaklaşık 1,25\$ seviyelerinde olduğu görülmektedir. En yüksek üretim maliyetlerine hektar başına yaklaşık 8.000\$ dolar ile ABD sahiptir. Bu ülkeyi Brezilya, Malavi ve Hindistan takip etmektedir.

Oryantal tütün üretiminin 2014-2018 arasında dünyada yaklaşık 200 bin ton seviyesinden 170 bin ton seviyelerine düştüğü görülmektedir. Oryantal tütün üretiminde yaklaşık 70 bin ton ile Türkiye ilk sırayı almaktadır. Türkiye'yi sırasıyla Makedonya, Yunanistan ve Bulgaristan takip etmektedir. Tütünün ülkelerin ihracatı içindeki

payı incelendiğinde %59 ile Malavi ve %21 ile Zimbabve ilk iki sıradadır. Toplam ihracat değeri bakımından 2 milyar \$ dolar ile Brezilya'nın ilk sırada olduğu listede Türkiye 7. Sırada yer almaktadır. Katılımınız için herkese teşekkür eder ve çalıştayın tüm tütün sektörü için faydalı olmasını dilerim.

SUNU

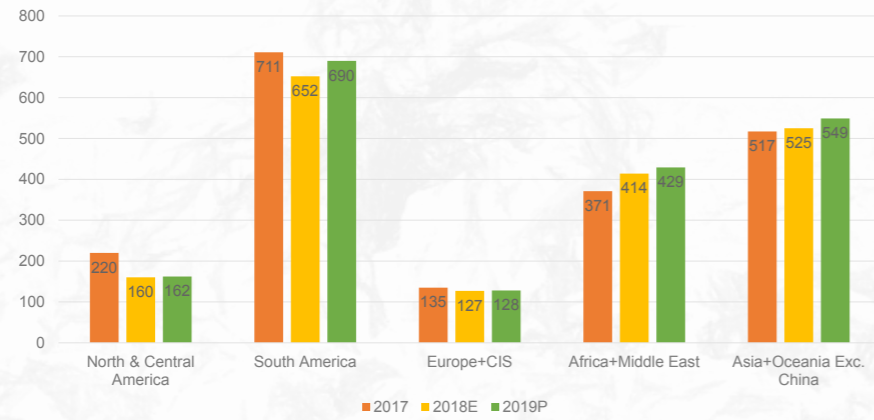

FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

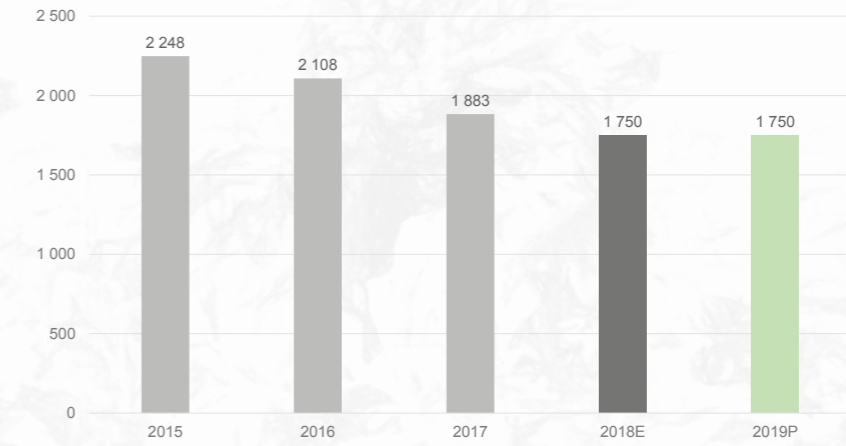
FC Virginia Tobacco Production per Region (2017-2019P)
(million green kg)

FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

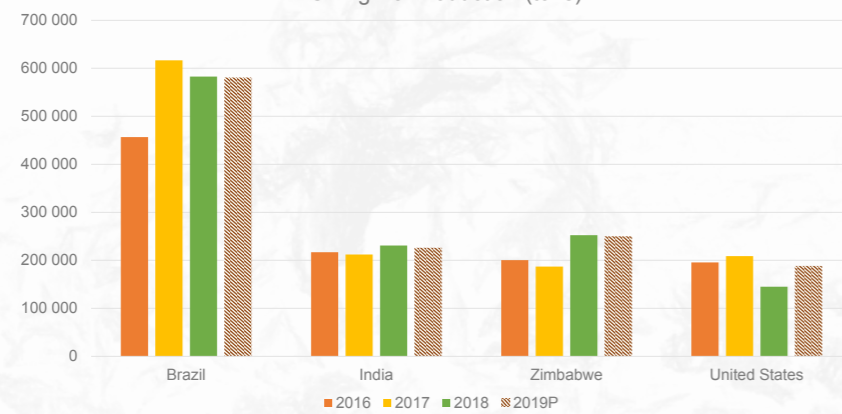
China's FC Virginia Tobacco Production Volume (million green kg)

FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

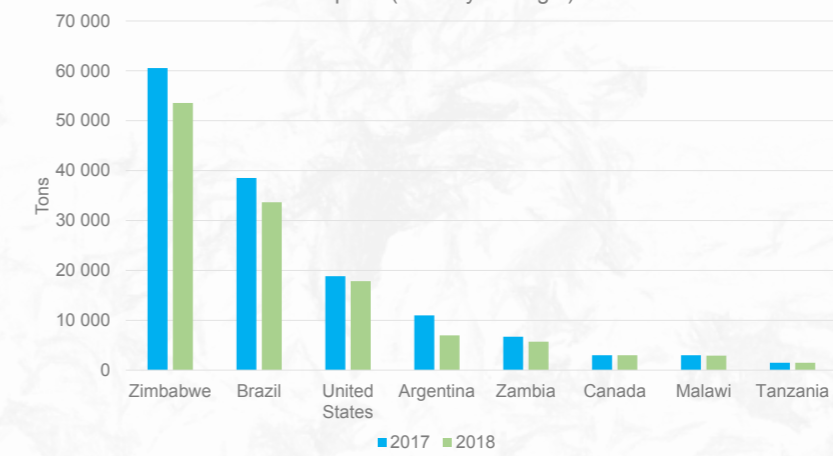
FC Virginia Production (tons)

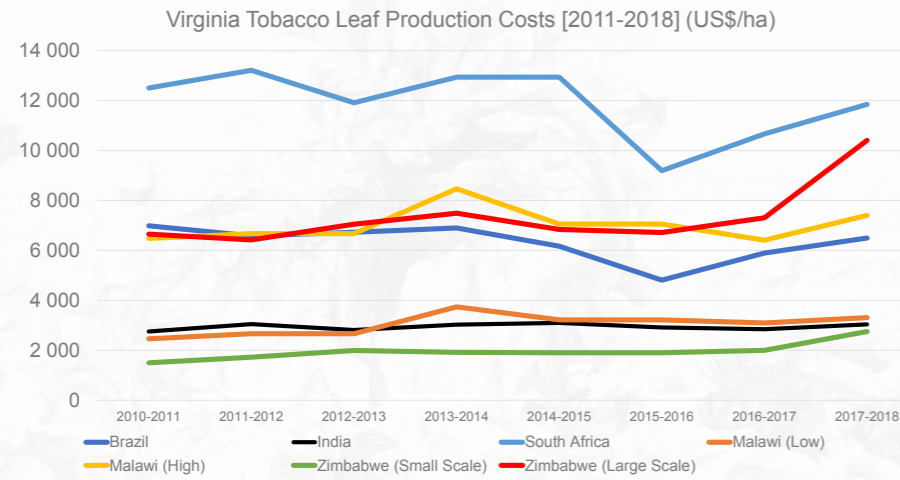
FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

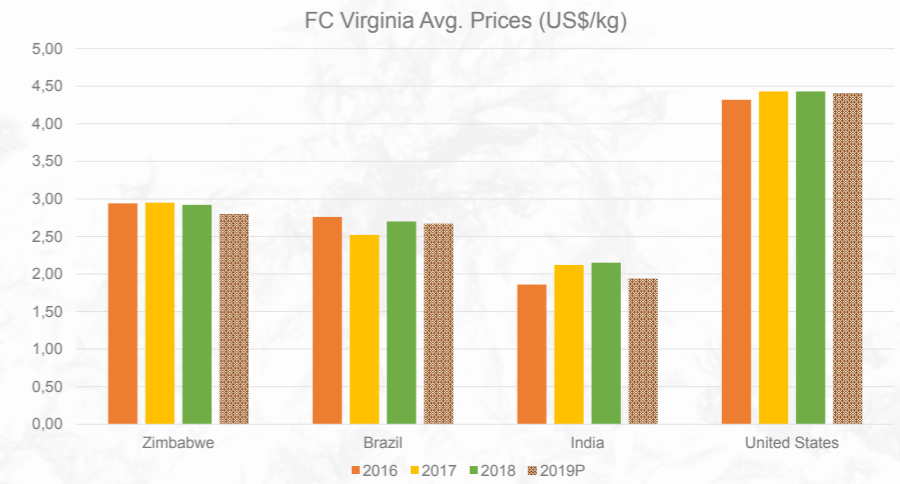
China's FCV Imports (Country of Origin) 2017-2018

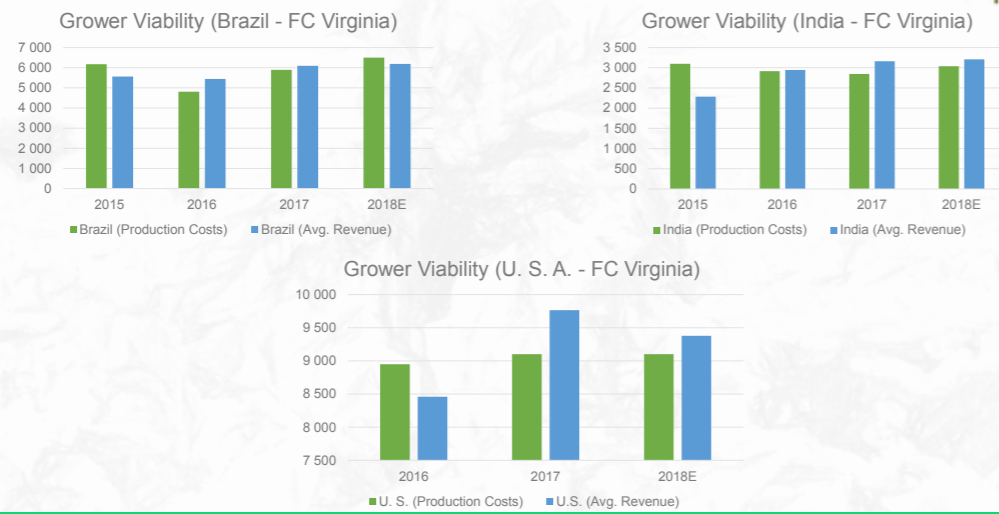
FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

FC VIRGINIA TOBACCO AVG. PRICES

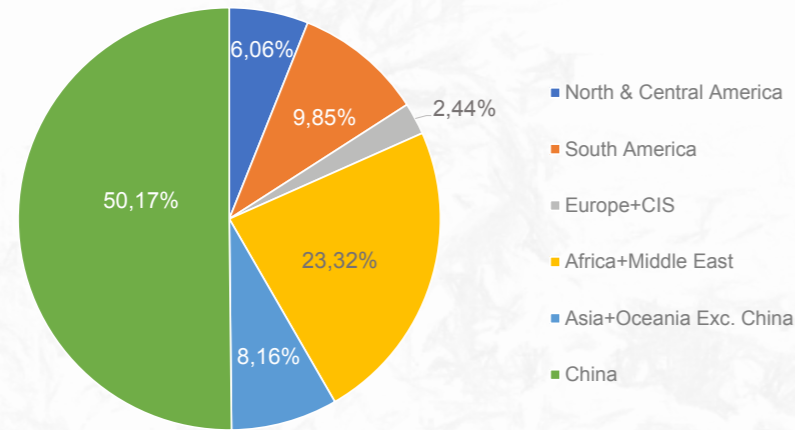
FC VIRGINIA TOBACCO PRODUCTION

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

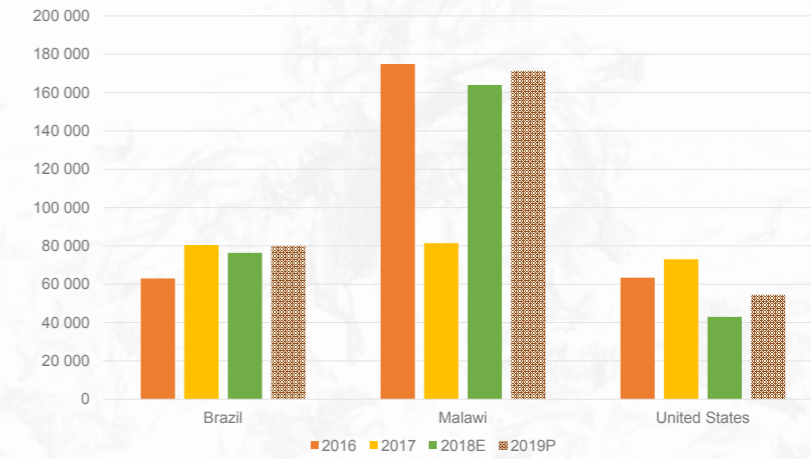
2019P Burley Production Volume per Region (Share)

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

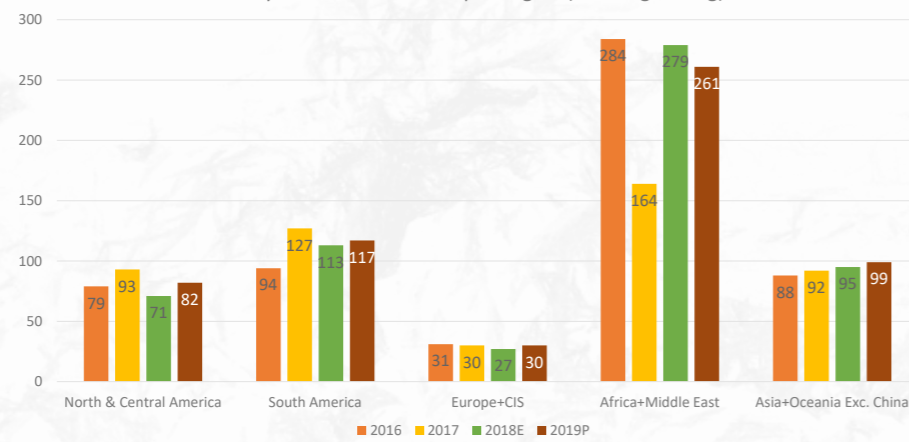
Burley Tobacco Production (tons)

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

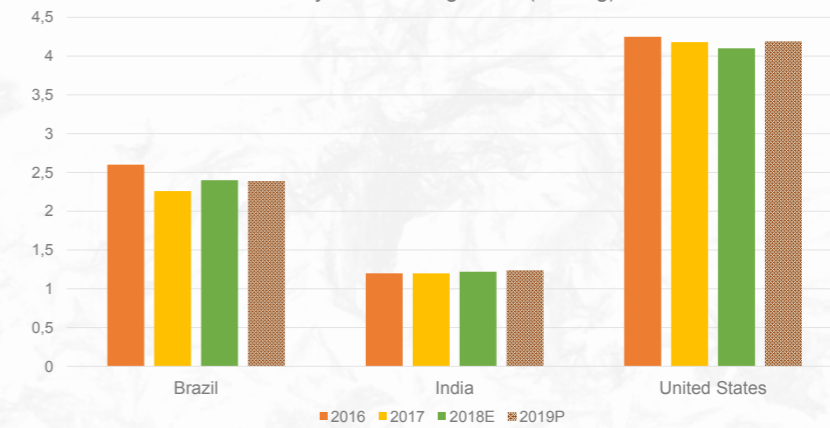
Burley Tobacco Production per Region (million green kg)

BURLEY TOBACCO AVG. PRICES

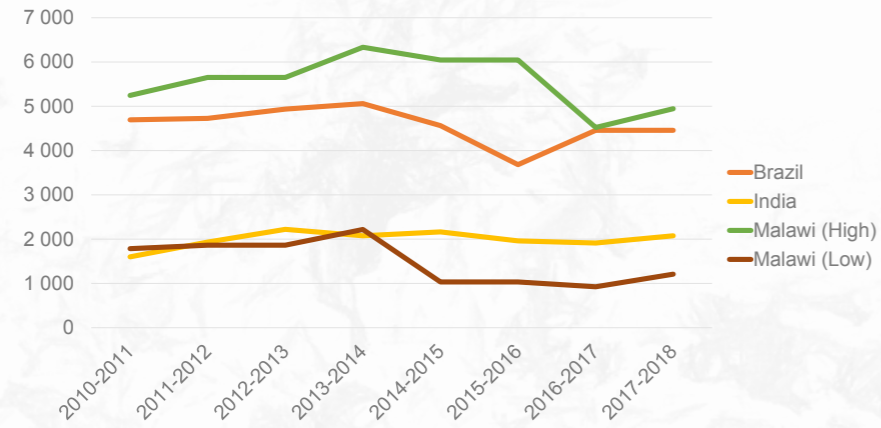
Burley Tobacco Avg. Price (US\$/kg)

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

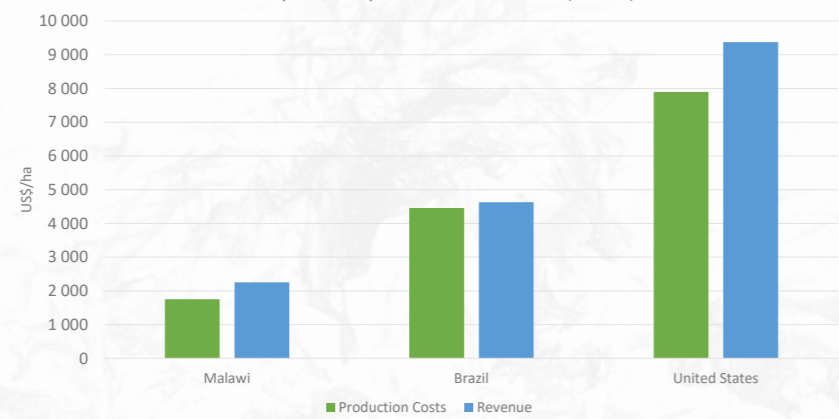
Burley Tobacco Leaf Production Costs [2011-2018] (US\$/ha)

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

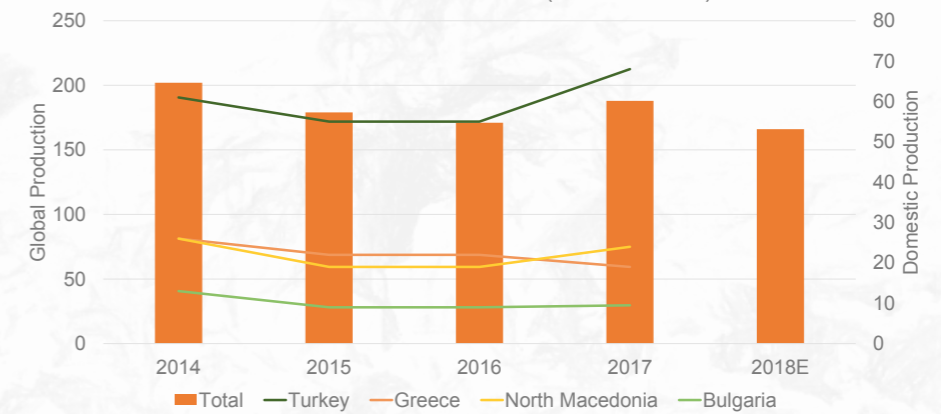
Viability of Burley Tobacco Production (2018E)

BURLEY TOBACCO PRODUCTION

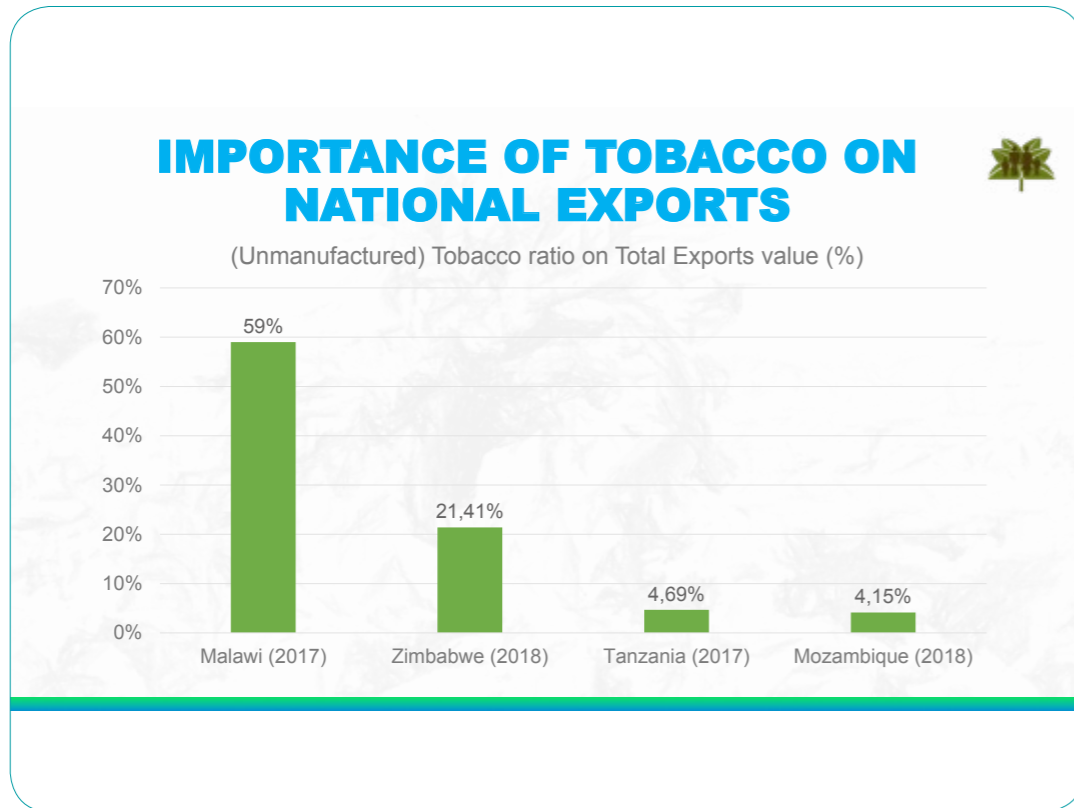
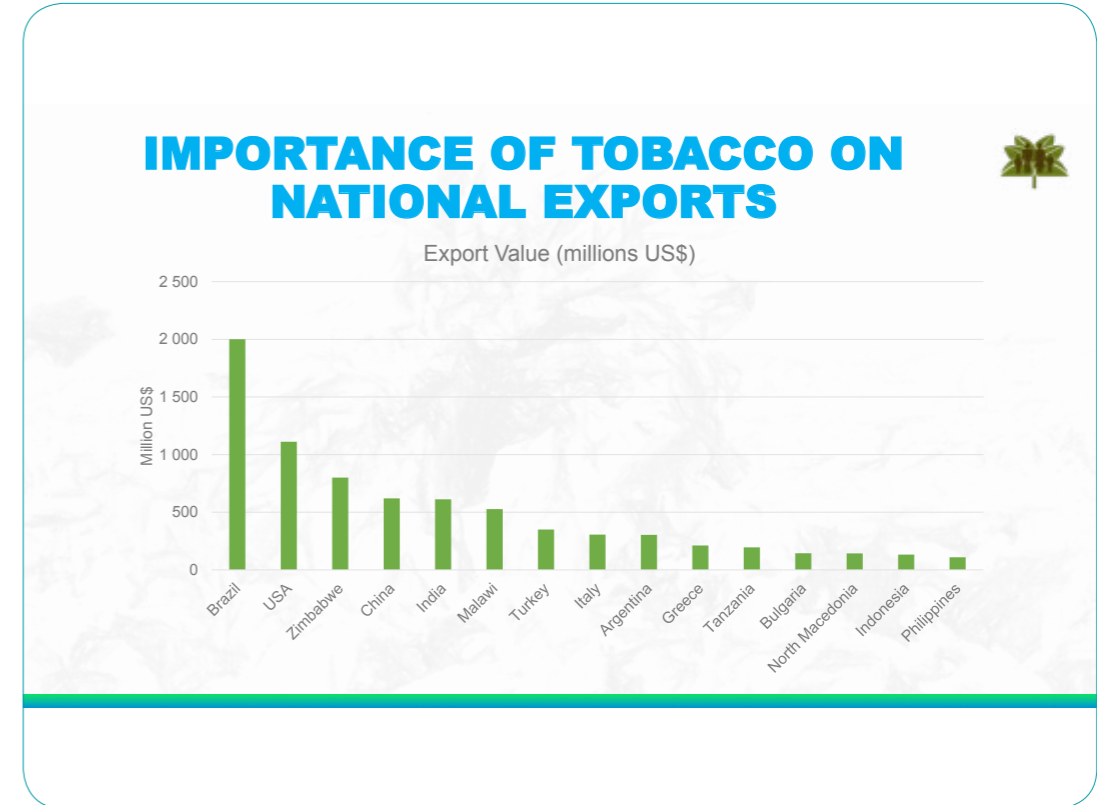
Oriental Tobacco Production (thousand tons)

Tobacco Leaf Importance on National Exports

Hasan ŞİŞİK
Tarım ve Orman Bakanlığı
Tütün ve Alkol Dairesi
Başkanlığı

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ORYANTAL TÜTÜN PAZARI

Tütün kurutma yöntemlerine göre çeşitli sınıflara ayrılır. En yaygın kurutma yöntemlerinden bazıları; ısı, hava, güneş ve ateş ile kurutmadır. En yaygın kullanım kategorileri ise; sigara, pipo, çiğneme ve enfiye'dir.

Dünyadaki toplam tütün üretimi 2013 yılında yaklaşık olarak 7,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 4,5 milyon ton ile en fazla payı ısı ile kurutma almıştır. Dünyadaki ısı ile kurutma yönteminin dünya tütün üretimi türü içindeki oranı yüzde 61'dir. Oryantal (Şark) tipi kurutma yöntemi ise yüzde 8'lik bir pay almıştır.

Türkiye Oryantal tütün üretiminde 1. sırada yer almaktadır. 2013 yılı rakamları ile dünyadaki Oryantal tütün üretiminin yüzde 36'sı Türkiye'de gerçekleşmiştir.

Türkiye'de üretilen üretici tütünleri yazılı sözleşme esaslı veya açık artırma yöntemiyle alınıp satılmaktadır. Üretim, alım, satım, taşıma, depolama, işleme ve ihracat aşamaları bildirim tabidir. Sözleşmeli üretim modelinde fiyatlar sözleşmeyi imzalayan taraflar arasında oluşmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı fiyatlara müdahil olmamaktadır.

Üretici ile alıcı arasında yazılı sözleşmeye göre yapılan tütün alım-satımındaki anlaşmazlıklar; Tarım ve Orman Bakanlığının yetkilendirdiği tütün eksperlerinin başkanlığında, üretici ve alıcı temsilcisi tütün eksperlerinden oluşan üç kişilik heyet itirazı inceleyerek üç gün içinde sonuçlandırılmaktadır.

Yazılı sözleşme yapılarak üretilen tütünler dışında kalan üretici tütünleri, tütün satış merkezlerinde açık artırma yöntemiyle alınıp satılmaktadır. Buna ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenmektedir.

Türkiye'de tütün ticareti yapabilmek için Bakanlıktan Yetki Belgesi (TTYB) alınması gerekmektedir. 2018 Yılında TTYB sahibi 100 adet gerçek ve tüzel kişi bulunmaktadır.

2018 yılında Türkiye genelinde alım-satımına konu olan tütün üretimi 48.606 üretici ile 65,5 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Üretim alanı ve üretici sayısı 2017 yılına göre azalma göstermiştir. 2015 yılında Türkiye oryantal tütün üretimi en fazla İzmir ilinde ardından Samsun ilinde gerçekleşmiştir. İzmir 43,5 bin tonla yüzde 72'lik bir pay almıştır. Samsun ise yaklaşık 8 bin ton ile yüzde 13'lük bir pay almıştır.

SUNU

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ORYANTAL TÜTÜN PAZARI

Hasan ŞİŞİK
Tarım Ve Orman Uzmanı
 T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI

II. ULUSLARARASI TÜTÜN ÇALIŞTAYI
10/06/2019 – BAFRA

Sunum Planı

- Dünya Tütün Tasnifinde Oriental Tütünün Yeri
- Tütün Tiplerine Göre Dünya Tütün Üretimi Miktar ve Oranları
- Ükelere Göre Oriental Tütün Üretimi Miktar ve Oranları
- Türkiye'de Üretici Tütünlerinin Alım Ve Satımı
- Türkiye Oriental Tütün Üretimi Miktar ve Oranları
- Türkiye Tütün İhracatı Miktar ve Oranları

Dünya Tütün Tasnifinde Oriental Tütünün Yeri

Kurutma Metodu	Tütün Tipi	Kullanım Kategorisi
1) Flue-Cured	Virginia	Sigara, pipo, çiğneme
2) Air-Cured		
Light air-cured tütünler	Burley, Maryland	Sigara, Pipo, Çiğneme, Enfiye Sigara
Dark air-cured tütünler	Küba (Havana), Sumatra-Java,	Puro-Dış ve İç Sargılık, Dolguluk
3) Sun-Cured	Oriental, Semi-Oriental,	Sigara, Pipo
4) Fire-Cured		Enfiye, Çiğneme, Pipo

Ülkelere Göre Oriental Tütün Üretimi (1.000 Ton)

ÜLKELER	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
1 Türkiye	124,5	35,4	129,0	36,6	93,1	34,8	71,0	30,0	92,4	34,6	80,1	29,1	50,3	20,3	43,6	20,2	55,3	23,9	87,0	36,8
2 BaĖ. Devletler Top.	63,0	17,9	56,6	16,1	56,2	21,0	52,8	22,3	49,5	18,5	47,3	17,2	48,4	19,5	45,0	20,8	42,7	18,4	33,4	14,1
3 Makedonya	20,1	5,7	23,7	6,7	23,2	8,7	17,0	7,2	17,0	6,4	23,2	8,4	26,4	10,7	21,0	9,7	24,4	10,5	31,0	13,1
4 Bulgaristan	33,5	9,5	35,6	10,1	17,4	6,5	18,2	7,7	21,9	8,2	28,8	10,5	29,1	11,8	17,0	7,9	18,3	7,9	15,1	6,4
5 Yunanistan	56,9	16,2	53,9	15,3	21,8	8,2	21,4	9,1	20,2	7,6	20,5	7,5	17,5	7,1	17,7	8,2	18,7	8,1	25,3	10,7
6 Suriye	10,2	2,9	10,5	3,0	10,5	3,9	11,0	4,7	11,0	4,1	11,0	4,0	10,8	4,4	10,8	5,0	10,8	4,7	0,0	0,0
7 Tayland	5,0	1,4	5,8	1,6	5,8	2,2	5,8	2,5	10,0	3,7	10,0	3,6	10,0	4,0	7,9	3,7	9,7	4,2	6,4	2,7
8 Hindistan	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,6	2,9	1,2	4,4	1,6	6,4	2,3	9,2	3,7	3,7	1,7	2,0	0,9	2,3	1,0
9 Çin	6,0	1,7	6,0	1,7	7,0	2,6	8,0	3,4	12,0	4,5	18,0	6,5	18,0	7,3	22,5	10,4	22,5	9,7	19,6	8,3
10 Arnavutluk	4,7	1,3	4,6	1,3	4,3	1,6	4,0	1,7	2,5	0,9	2,5	0,9	2,5	1,0	2,5	1,2	2,5	1,1	2,6	1,1
11 Pakistan	11,0	3,1	9,9	2,8	13,2	4,9	11,6	4,9	15,0	5,6	15,0	5,5	14,0	5,7	15,0	6,9	15,0	6,5	2,3	1,0
12 İran	1,7	0,5	2,0	0,6	2,7	1,0	3,0	1,3	2,1	0,8	2,5	0,9	2,8	1,1	1,1	0,5	1,3	0,6	1,4	0,6
13 Lübnan	8,4	2,4	8,5	2,4	8,5	3,2	7,9	3,3	7,2	2,7	7,2	2,6	5,5	2,2	5,2	2,4	5,2	2,2	7,0	3,0
İlk 13 Toplamı	345,0	98,0	346,1	98,3	265,2	99,2	234,6	99,3	265,2	99,3	272,5	99,1	244,5	98,7	213,0	98,6	228,4	98,6	233,4	98,6
Diğerleri	7,1	2,0	5,9	1,7	2,2	0,8	1,7	0,7	1,9	0,7	2,4	0,9	3,1	1,3	3,0	1,4	3,2	1,4	3,2	1,4
TOPLAM	352,1	100	352,0	100	267,4	100	236,3	100	267,1	100	274,9	100	247,6	100	216,0	100	231,6	100	236,6	100

Kaynak: Universal Corp.

Tütün Tiplerine Göre Dünya Tütün Üretimi (1.000 Ton)

Tütün Tipi	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Flue-Cured	3.757,9	57,0	4.033,7	59,7	3.942,2	59,7	3.869,0	62,5	4.172,9	63,0	4.319,8	61,2	4.540,4	65,8	4.492,4	60,9	4.578,6	61,1	4.589,6	61,1
Burley	886,5	13,5	772,5	11,4	721,6	10,9	614,5	9,9	735,3	11,1	835,3	11,8	749,8	10,9	774,9	10,5	583,6	7,8	680,4	7,8
Oriental	352,1	5,3	352,0	5,2	267,4	4,1	236,3	3,8	267,1	4,0	274,9	3,9	247,6	3,6	216,0	2,9	231,6	3,1	236,6	3,1
Dark Air Cured	139,5	2,1	144,7	2,1	144,8	2,2	143,5	2,3	134,8	2,0	128,9	1,8	130,2	1,9	134,1	1,8	122,0	1,6	118,3	1,6
Dark Fire Cured	56,4	0,9	37,2	0,6	36,5	0,6	40,3	0,7	54,1	0,8	52,8	0,7	54,5	0,8	54,3	0,7	50,7	0,7	46,2	0,7
Toplam	5.192,4	78,8	5.340,1	79,0	5.112,5	77,5	4.903,6	79,3	5.363,9	81,0	5.611,7	79,5	5.722,5	83,0	5.671,7	76,9	5.566,5	74,3	5.671,1	74,3
Diğerleri	1.398,0	21,2	1.417,6	21,0	1.485,6	22,5	1.283,3	20,7	1.259,3	19,0	1.444,6	20,5	1.174,3	17,0	1.707,4	23,1	1.924,2	25,7	1.764,0	25,7
Dünya Toplamı	6.590,4	100	6.757,7	100	6.598,1	100	6.186,9	100	6.623,2	100	7.056,3	100	6.896,8	100	7.379,1	100	7.490,7	100,0	7.435,1	100,0

Kaynak: Universal Corp.

Ülkelere Göre Oriental Tütün Üretimi (1.000 Ton)

Ülkeler	2015	
	Miktar	%
1 Türkiye	60	32,3
2 BaĖ. Devletler Top.	30	16
3 Yunanistan	22	11,8
4 Makedonya	21	11,3
5 Çin	18,5	10
6 Bulgaristan	9	4,9
7 Lübnan	5	2,7
8 Arnavutluk	3	1,6
9 Diğer	17	9,4
Toplam	185,5	100

Kaynak: Universal Corp.

Türkiye’de Üretici Tütünlerinin Alım Ve Satımı

- Türkiye’de üretilen üretici tütünleri **yazılı sözleşme esaslı veya açık artırma yöntemiyle** alınıp, satılmaktadır. Üretim, alım, satım, taşıma, depolama, işleme ve ihracat aşamaları bildirim tabidir.
- Sözleşmeli üretim modelinde **fiyatlar sözleşmeyi imzalayan taraflar arasında** oluşmaktadır. Bakanlık fiyatlara müdahil olmamaktadır.
- Üretici ile alıcı arasında yazılı sözleşmeye göre yapılan tütün alım-satımındaki **anlaşmazlıklar**: Bakanlığımızın yetkilendirdiği bir tütün eksperinin başkanlığında, üretici ve alıcı temsilcisi tütün eksperlerinden oluşan üç kişilik **heyet itirazı inceleyerek üç gün içinde sonuçlandırılmaktadır**.
- Yazılı sözleşme yapılarak üretilen tütünler dışında kalan üretici tütünleri, **tütün satış merkezlerinde açık artırma yöntemiyle alınıp satılır**. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlığımızca belirlenmektedir.

Türkiye’de Tütün Alımı Yapan Firmalar

SIRA NO	BELGE NO	FİRMA ADI	ADRES
1	4	Sunel Tic. Türk A.Ş.	Pınar Cad. No:89 Pınarbaşı /İZMİR
2	11	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	7093 Sok. No:18 Pınarbaşı /İZMİR
3	19	Alliance One Tütün A.Ş.	Atatürk Organize Sanayi Bölgesi 30000 Sok. No:3 Çiği /İZMİR
4	25	Soortab Yaprak Tütün San. ve Tic. A.Ş.	Mustafa Kemal Atatürk Mah. Uluçak İsmir Cad. No:87 Kemalpaşa /İZMİR
5	35	Öz - Ege Tütün San. ve Tic. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No:4 Torbalı /İZMİR
6	46	Kesap Akaryakıt Enerji Üretim ve Tüketim Tütün San. Tic. Ltd. Ş.	Galatasaray Mah. Nispetiye Cad. No:30/C GAZİANTEP
7	53	Fenicepaşık ve Dış Tic. Ltd. Ş.	Narazkalya No:1 Kemalpaşa /İZMİR
8	17	European Tobacco Sığara ve Tütünçülük San. ve Tic. A.Ş.	7. Cad. No: 8 Hürriyet Mah. Tarım Organize Sanayi Bölgesi Adana / MERSİN
9	41	EMD Tütün ve Tütün Mamulleri İhracat İthalat San. ve Tic. Ltd. Ş.	Espen Mah. Şerif Kandıroğlu Cad. No:141A Sefirler/GAZİANTEP
10	66	Pınar Tütün San. ve Tic. A.Ş.	1420 Sok. No:28A Karapınar /İZMİR
11	69	4B Tütün Gıda ve İşleme Tic. Ltd. Ş.	Fenerevli Mah. Kumbarcılar Sok. Oluşu Apt. No:101 Kadıköy /İSTANBUL
12	80	Alkalem Tütün ve Tütün Mamulleri, Sığara, Filtre ve Filtresiz Sığara Tipleri, İki ve Katlı Anah. İb. San. ve Dış Tic. Ltd. Ş.	Tarım Tarım Organize San. Bölgesi Bayrak Yürüken Cad. No: 17 Hürriyet-Adana / MERSİN
13	84	Proton Tütün San. ve Tic. A.Ş.	Pınar Cad. No:89 Pınarbaşı /İZMİR
14	96	Man Tütünçülük ve Makarna San. Tic. Ltd. Ş.	Man Sığara Organize Sanayi Bölgesi Cumhuriyet Bulvarı No:22 Sarıçam /ADANA
15	89	Ayazın Makaron Tütün Gıda İnc. Tay. San. ve Tic. Ltd. Ş.	Turgut Reis Mah. İzzetli Cad. Bismil İş Merkezi No:8/8 ADANMAN
16	100	Öz Aktyolun Tütün ve Tütün Ürünleri İhracat İthalat San. ve Tic. Ltd. Ş.	Yeni Mah. Çeyhan Yolu Üstü Topraklar Sitesi 6217 Sok. No:71 Sarıçam /ADANA
17	104	Çalkılan Tobacco Tütün Mamulleri San. ve Tic. Ltd. Ş.	Pınar OSB Mah. 8. Cad. No:4 Merkez /ADYAMAN
18	100	Aldırgan Tobacco Tütün Tütün Mam. Tarım Gıda Hayvancılık Yapımcılık San. ve Tic. Ltd. Ş.	Bahçelievler Mah. Eski Kalesi Cad. No: 119 C/C Merkez /ADYAMAN
19	106	CTY Tobacco Tütün Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	İTÖB Organize Sanayi Bölgesi Tahı Mah. 10001 Sok. No: 50 Mersin /İZMİR

Türkiye’de Tütün Ticareti Yapan Firmalar

- Türkiye’de tütün ticareti yapabilmek için Bakanlıktan Yetki Belgesi (TTYB) alınması gerekmektedir. 2018 Yılında TTYB sahibi 100 adet gerçek ve tüzel kişi bulunmaktadır.

SIRA NO	BELGE NO	FİRMA ADI	ADRES
1	2	Tarım Tarım Mamulleri Tic. ve San. A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
2	4	Sunel Tic. Türk A.Ş.	Pınar Cad. No: 89 Pınarbaşı /İZMİR
3	5	Türkiye Tütünleri A.Ş.	Kemalpaşa Mah. 7416/3 Sok. No: 9 Pınarbaşı - Bornova /İZMİR
4	7	Çiğirli Endüstriyel Sanayi Ürünleri Paz. A.Ş.	Pınar Cad. No: 89 Pınarbaşı /İZMİR
5	8	Anadolu Fransa Tütün Tic. A.Ş.	1600 Sok. No: 17 /3-C Berranlı - Karşıyaka /İZMİR
6	10	Herman Tütün Tic. A.Ş.	Atatürk Organize Sanayi Bölgesi 10017 Sokak No: 7 Çiği /İZMİR
7	11	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Celal Ünsal Cad. No: 8 Torbalı /İZMİR
8	12	Organize Tütün Tic. ve San. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
9	14	Tütün Tütün Gıda ve Ziraat Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	417 Sok. No: 1 Pınarbaşı - Bornova /İZMİR
10	15	Borova Tütün ve Tütün Mamulleri San. Tic. A.Ş.	1600 Sok. No: 17/3 Buca - Karşıyaka /İZMİR
11	16	Ege Tütün Tic. ve San. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
12	18	Ustaab Tarım Ürünleri Tic. ve San. A.Ş.	Pınar Cad. No: 89 Pınarbaşı - Bornova /İZMİR
13	19	Alliance One Tütün A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Phala Cad. No: 50 Torbalı /İZMİR
14	21	Sak Tütün San. ve Tic. A.Ş.	Kemalpaşa Mah. 7093 Sok. No: 18 Bornova /İZMİR

Türkiye’de Tütün İhracatı Yapan Firmalar

SIRA NO	BELGE NO	FİRMA ADI	ADRES
1	2	Tarım Tarım Mamulleri Tic. ve San. A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
2	4	Sunel Tic. Türk A.Ş.	Pınar Cad. No: 89 Pınarbaşı /İZMİR
3	8	Anadolu Fransa Tütün Tic. A.Ş.	1600 Sok. No: 17 /3-C Berranlı - Karşıyaka /İZMİR
4	11	T.T.L. Tütün San. ve Dış Tic. A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Celal Ünsal Cad. No: 8 Torbalı /İZMİR
5	12	Organize Tütün Tic. ve San. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
6	16	Ege Tütün Tic. ve San. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
7	19	Alliance One Tütün A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Phala Cad. No: 50 Torbalı /İZMİR
8	21	Phala PH Sığara Sığara ve Tütünçülük San. ve Tic. A.Ş.	7 Eylül Mah. Phala Cad. No: 32 Torbalı /İZMİR
9	25	Soortab Yaprak Tütün San. ve Tic. A.Ş.	Mustafa Kemal Atatürk Mah. Uluçak İsmir Cad. No: 87 Kemalpaşa /İZMİR
10	27	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	Torbalı Mah. No: 1 İsmir Aydın Adalı Torbalı /İZMİR
11	35	Öz - Ege Tütün San. ve Tic. A.Ş.	7 Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR
12	36	S.S. Berranlı Tütün Tarım Kooperatif	Berranlı Köyü GAZİANTEP
13	69	4B Tütün Gıda ve İşleme Tic. Ltd. Ş.	Fenerevli Mah. Kumbarcılar Sok. Oluşu Apt. No: 101 Kadıköy/İSTANBUL
14	85	JTI Yaprak Tütün San. ve Tic. A.Ş.	Çapak Mah. 2561 Sok. No: 12 Torbalı /İZMİR
15	106	Oriental Link Tütün Tic. A.Ş.	Yeni Eylül Mah. Biçe Organize Cad. No: 4 Torbalı /İZMİR

Türkiye Geneli Tütün Üretimi*

Ürün Yılı	Üretici	Üretim Alanı (Da)	Miktar (Kg)	Fark	Alım Bedeli (TL)	Ortalama Fiyat (TL/Kg)
2013	81.799	1.300.111	88.222.120	-	968.967.020	10,98
2014	65.118	952.947	67.839.164	-23,1	814.357.220	12,00
2015	56.082	886.863	62.337.772	-8,1	839.845.822	13,47
2016	50.833	834.089	58.392.171	-6,3	969.833.328	16,61
2017	55.867	946.002	83.136.243	42,4	1.349.928.835	16,24
2018	48.606	877.877	65.478.524	-21,2	1.257.144.775	19,20

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları
*Alım-Satıma Konu Olan Tütünler

Menşelere Göre Türkiye Oriental Tütün Üretimi*

Menşe	2016 Ürün Yılı			2017 Ürün Yılı			2018 Ürün Yılı		
	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran
İZMİR	37.414	46.894.638	80,64%	42.455	64.272.093	79,27%	33.713	43.928.949	69,33%
SAMSUN	6.186	4.995.446	8,59%	6.052	6.684.611	8,24%	5.970	7.809.306	12,32%
BASMA	2.025	1.883.673	3,24%	2.185	3.153.843	3,89%	2.545	3.804.594	6,00%
ADİYAMAN	3	5.110	0,01%	22	24.431	0,03%	63	277.963	0,44%
İZMİR ADİYAMAN	3.865	4.034.108	6,94%	4.269	5.754.714	7,10%	4.480	6.358.467	10,03%
KATERİNİ	25	3.428	0,01%	15	5.621	0,01%	0	0	0,00%
DIĞERLERİ	559	334.835	0,58%	1.224	1.182.398	1,46%	1.086	1.184.296	1,87%
TOPLAM	50.077	58.151.238	100,00%	56.222	81.077.711	100,00%	47.857	63.363.575	100,00%

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları
*Alım-Satıma Konu Olan Tütünler

Menşelere Göre Türkiye Oriental Tütün Üretimi*

Menşe	2013 Ürün Yılı			2014 Ürün Yılı			2015 Ürün Yılı		
	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran	Üretici Sayısı	Miktarı (Kg)	Oran
İZMİR	58.816	67.980.361	78,09%	44.493	49.149.857	73,69%	37.711	43.573.169	72,19%
SAMSUN	9.904	8.127.479	9,34%	9.334	7.843.633	11,76%	8.870	7.947.223	13,17%
BASMA	4.139	4.266.168	4,90%	3.809	4.160.926	6,24%	3.724	4.149.805	6,88%
ADİYAMAN	152	133.683	0,15%	191	198.906	0,30%	35	45.538	0,08%
İZMİR ADİYAMAN	3.719	3.145.064	3,61%	3.251	2.704.841	4,06%	3.539	3.562.448	5,90%
KATERİNİ	3.627	2.804.564	3,22%	2.434	1.650.870	2,48%	911	597.700	0,99%
DIĞERLERİ	896	596.217	0,68%	1.028	986.457	1,48%	597	482.804	0,80%
TOPLAM	81.253	87.053.536	100,00%	64.540	66.695.490	100,00%	55.387	60.358.687	100,00%

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları
*Alım-Satıma Konu Olan Tütünler

Türkiye Tütün İhracatı

YIL	MİKTAR (kg)	BEDEL (\$)	ORT. FİYAT (\$/kg)
2012	75.320.977	427.631.565	5,68
2013	56.899.386	423.295.696	7,44
2014	68.773.678	524.245.045	7,62
2015	53.856.882	382.796.797	7,11
2016	52.164.599	362.824.254	6,96
2017	51.028.159	352.656.990	6,91
2018	62.798.676	390.890.120	6,22

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları

Türkiye Tütün İhracatının Menşelere Göre Dağılımı

MENŞEİ	MİKTAR (kg)	%	BEDEL (\$)
(01.01.2018 - 31.12.2018)			
İzmir	46.456.523	73,98	303.759.200
İzmir (İ.Ü.)	2.812.511	4,48	14.394.647
İzmir (Organik)	2.022.290	3,22	21.004.507
İzmir İ.Ü. (Organik)	800	0,00	480
Samsun	4.481.476	7,14	33.935.728
Samsun (İ.Ü.)	135	0,00	84
Basma	556.087	0,88	2.354.375
Basma (İ.Ü.)	13.720	0,02	78.557
Şark	96.276	0,15	173.296
Bitlis-Muş	15.882	0,02	61.940
Yayladağı	45.867	0,07	201.356
Trabzon	67.630	0,11	135.259
Katerini	149.946	0,24	739.459
Hasankeyf	5.950	0,01	11.900
Prilep	9.769	0,02	5.307
Talgar	4.895	0,01	2.203
Paçal İşlemeler	1.167.760	1,86	9.608.044
Diğer	4.891.159	7,79	4.423.778
TOPLAM	62.798.676	100,00	390.890.120

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları

Teşekkür ederim.

www.tarimorman.gov.tr/TADB

II. ULUSLARARASI TÜTÜN ÇALIŞTAYI
10/06/2019 - BAFRA

Türkiye Tütün İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı

SIRA NO	ÜLKE	MİKTAR (kg)	DEĞER (\$)
İHRACATIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI (01.01.2018 - 31.12.2018)			
1	ABD	21.709.973	156.682.998
2	ALMANYA	2.064.664	11.319.495
3	ARJANTİN	893.970	5.790.630
4	AZERBAYCAN	22.680	89.624
5	BELÇİKA	11.982.729	84.888.628
6	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	377.950	1.270.070
7	BOLİVYA	10.080	44.957
8	BREZİLYA	1.089.488	8.379.308
9	BULGARİSTAN	218.991	643.859
10	ÇEK CUMHURİYETİ	526.050	2.877.298
11	DANİMARKA	20.790	189.397
12	DOMİNİK CUMHURİYETİ	20.160	122.170
13	ENDONEZYA	4.807.845	29.396.728
14	FAS	166.320	756.750
15	FİLİPİNLER	210.098	483.811
16	FRANSA	133.849	72.752
17	GÜNEY AFRİKA	145.530	896.465
18	GÜNEY KORE	766.360	6.574.870
19	HİRVATİSTAN	155.180	1.067.767
20	HİNDİSTAN	303.460	2.571.653
21	HOLLANDA	301.560	1.424.558
22	İSPANYA	7.680	6.144
23	İSVİÇRE	185.115	1.120.282
24	İTALYA	786.590	4.461.043
25	KANADAYA	15.882	61.940
26	KAZAKİSTAN	206.640	1.097.977
27	KENYA	20.790	179.418
28	KOLOMBİYA	20.160	119.952
29	LACOS HALK CUMHURİYETİ	630	2.041
30	LİTVANYA	404.460	2.275.056
31	MACARİSTAN	434.560	1.959.258
32	MALEZYA	1.415.040	212.256
33	MEKSİKA	1.117.200	7.693.660
34	MSR	834.090	2.777.517
35	NİJERYA	404.740	813.387
36	PAKİSTAN	101.920	101.195
37	PARAGUAY	161.799	419.527
38	POLONYA	2.123.730	9.259.822
39	PORTEKİZ	425.880	2.255.047
40	ROMANYA	2.210.845	8.372.536
41	RUSYA	2.233.467	10.377.024
42	SENEGAL	10.080	61.085
43	SİRBİSTAN	980.010	5.035.973
44	SİNGAPUR	159.670	1.330.412
45	ŞİLİ	312.060	2.595.495
46	TAYVAN	207.360	988.781
47	UKRAYNA	1.089.900	7.482.768
48	URDUN	896.399	2.013.242
49	VIETNAM	55.020	310.061
50	YUNANİSTAN	440.522	2.263.533
		62.798.676	390.890.120

Kaynak: Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı Kayıtları

Şakir KARAKAYA
Tarım ve Orman Bakanlığı
Bitkisel Üretim Genel
Müdürlüğü

TÜTÜN SEKTÖRÜNDE YAŞANAN GELİŞMELER

Tütün, bitki sistematğinde patlıcangiller familyasının "nicotiana" cinsi içerisinde yer alan genellikle bir yıllık, bazı türler itibarıyla çok yıllık bitkidir. Dünyada üretilen tütünün yüzde 90'ı Nicotiana tabacum L. türüne dâhil Virginia, Burley ve Şark (Oriental) tipi tütünlerdir. Tütünler, kurutma yöntemlerine göre; ısı ile kurutulmuş, Havada kurutulmuş, Güneşte kurutulmuş, Ateşte kurutulmuş ve Tasnif Dışı Tütünler olmak üzere 5 ana gruba ayrılmaktadır.

Tütün tür ve çeşitliliği açısından Türkiye çok önemli bir konumdadır. Ülkemizde tütün üretimi, Anadolu'nun ekolojik koşullarına uyum sağlamış; 'Türk Tütünü' adı ile kendine özgü niteliklere ulaşmıştır. Türkiye'de yetişen 25 tütün çeşidi bulunmaktadır. Son yıllarda oryantal (şark) harmanlarının ortadan kalkması ve piyasa talebinin blend harmanlarına yönelmesi ile birlikte üretim miktarında ve çeşitte azalma ve ithalatta artış görülmektedir. Şark tipi tütün ise; esas itibarıyla Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan, Makedonya, Moldova ve Kırgızistan gibi ülkelerde üretilmektedir. Türkiye, dünya şark tipi tütün üretiminin yaklaşık %25'ini üretmektedir.

Dünyada 3,5 milyon hektar alanda yaklaşık 6,5 milyon ton tütün üretimi gerçekleşmiştir. Dünyada ortalama verim 184 kg/da' dır. Önemli üretici ülkeler; Çin 2.3 milyon ton, Brezilya 881 bin ton, Hindistan 800 bin ton, A.B.D 322 bin ton, Zimbabve 182 bin ton, Endonezya 152 bin ton'dur.

Türkiye'de 27 ilde toplam 930 bin dekar alanda, 80.000 ton üretim yapılmaktadır. Türkiye'nin 2017 yılı dünya tütün üretiminde

payı %1,23'dir. Türkiye dünya tütün üretimi sıralamasında ilk 10'da, dünya ihracat sıralamasında ise 6'ncı sırada bulunmaktadır. Türkiye son 10 yılda Oryantal tip tütün üretimi ve ihracatında 1'inci sırada bulunmaktadır. Ülkemizde üretim; Ege, Marmara, Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde yapılmaktadır. Ülkemiz tütün üretimi 2002 yılında 153 bin ton iken, 2017 yılında 94 bin ton, 2018 yılında 80 bin ton olarak gerçekleşmiştir. En önemli üretici iller Denizli, Manisa, Adıyaman, Samsun ve Uşak'tır.

2004 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi ile tütün ürünleri ile mücadele başlamıştır. Tütün üretimine ilişkin politikalar, 2002 yılında yayımlanan 4733 Sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde mülga Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun (TAPDK) görev ve sorumlulukları altında yürütülmüştür. Günümüzde bu görev Tütün ve Alkol Daire Başkanlığınca yürütülmektedir. 4733 sayılı Kanun ile; Tütünde destekleme alımlarına son verilmiş, Sözleşmeli üretim modeli getirilmiştir. Açık arttırma merkezlerinin kurulması öngörülmüş ve 2002 yılında Tütün ve Alkol Piyasası Kurumu (TAPDK) kurulmuştur. TEKEL'in Özelleştirmesinin önü açılmıştır. TEKEL İşletme Müdürlüklerinin 2008 yılında özelleştirilmesinden sonra, Tarım ve Orman Bakanlığının tütün yerine ülkenin ihtiyacı olan diğer ürünleri yetiştirmek kaydıyla TEKEL İşletme Müdürlüklerinin bulunduğu; Adıyaman, Batman, Bitlis, Diyarbakır, Hatay, Mardin ve Trabzon illerinde Tütüne Alternatif Ürün Projesini 2009 yılında başlatmıştır.

SUNU

Tütün Sektöründe Yaşanan Gelişmeler

BITKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ – HAZİRAN 2019

SUNU PLANI

- Tütün Tür ve Çeşitleri
- Dünya Üretimi
- Ülkemizde Tütün Üretimi
- Tütün Dış Ticareti
- Tütün Politikası
- Alternatif ürün Projesi
- Destekler

TÜTÜN TÜR VE ÇEŞİTLERİ

- ❑ Tütün, bitki sistematğinde patlıcangiller (Solanaceae) familyasının "nicotiana" cinsi içerisinde yer alan genellikle bir yıllık, bazı türler itibariyle çok yıllık bitkidir. Nicotiana cinsine dâhil yaklaşık 65 tür vardır.
- ❑ **Dünyada üretilen tütünün yüzde 90'ı** Nicotiana tabacum L. türüne dâhil Virginia, Burley ve Şark (Oriental) tipi tütünlerdir.

Tütünler, kurutma yöntemlerine göre;

1. Isı ile kurutulmuş,
2. Havada kurutulmuş,
3. Güneşte kurutulmuş,
4. Ateşte kurutulmuş ve
5. Tasnif Dışı Tütünler (diğerleri) olmak üzere 5 ana gruba ayrılır.

YERLİ ÇEŞİTLER

- ❑ Tütün üretimi 400 yılı aşan bir süredir Anadolu'nun ekolojik koşullarına uyum sağlamış; **'Türk Tütünü'** adı ile kendine özgü niteliklere ulaşmıştır.
- ❑ Ülkemizde yetişen **25 tütün çeşidi** yada tipi vardır.
- ❑ Son yıllarda **oryantal (şark)** harmanlarının ortadan kalkması ve piyasa talebinin blend harmanlarına yönelmesi ile birlikte üretim miktarında ve çeşitte azalma ve ithalatta artış görülmektedir.
- ❑ Dünya tütün mamulleri piyasasında genellikle harmanlanmış tütün kullanılmakta ve bu harmanlarda da belirli oranlarda şark tipi tütün kullanılması gerekmektedir.
- ❑ Şark tipi tütün ise; esas itibariyle **Türkiye**, Yunanistan, Bulgaristan, Makedonya, Moldova ve Kırgızistan gibi ülkelerde üretilmektedir.
- ❑ Ülkemiz, **dünya şark tipi tütün** üretiminin yaklaşık **%25'ini** üretmektedir.

DÜNYADA ÜRETİMİ

- ❑ Dünyada 3,5 milyon hektar alanda yaklaşık 6,5 milyon ton tütün üretimi gerçekleşmiştir (FAO 2017).
- ❑ Dünyada ortalama verim 184 kg/da' dır (FAO 2017).
- ❑ Önemli üretici ülkeler Çin 2.3 milyon ton, Brezilya 881 bin ton, Hindistan 800 bin ton, A.B.D 322 bin ton, Zimbabve 182 bin ton, Endonezya 152 bin ton'dur.
- ❑ Ülkemiz 2016 yılına göre 2 sıra yükselerek, 2017 yılı üretimi ile dünyada **15 inci** sırada yer almaktadır.
- ❑ 2017 yılı dünya üretiminde payı **%1,23**'dir.

ÜLKEMİZDE TÜTÜN ÜRETİMİ

- ❑ Dünya üretimi sıralamasında **ilk 10'da, ihracatta ise 6'ncı,**
- ❑ **Son 10 yılda Oryantal tip tütün üretimi ve ihracatında 1'inci sıradayız,**
(Oryantal tipte rakip ülkeler; Bulgaristan 40 bin ton, Yunanistan 20 bin ton, Sırbistan 10 bin ton),
- ❑ Ülkemizde üretim; *Ege, Marmara, Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde yapılmaktadır.*
- ❑ Ülkemiz tütün üretimi 2002 yılında 153 bin ton iken, 2017 yılında 94 bin ton, 2018 yılında 80 bin ton olarak gerçekleşmiştir. En önemli üretici iller Denizli, Manisa, Adıyaman, Samsun ve Uşak'tır.
- ❑ Ortalama işletme büyüklüğü 13,5 da, verim 86 kg/da,
- ❑ ÇKS'ye kayıtlı **alan 512.593 da, üretici sayısı 39.495**

ÜLKEMİZDE TÜTÜN ÜRETİMİ

Yıllar	Ekim Alanı	Üretim	Ortalama Verim
	(Bin ha)	(Bin ton)	(Kg/da)
2002	191	153	80
2010	81	51	64
2011	77	45	59
2012	108	73	68
2013	133	93	70
2014	99	75	75
2015	92	68	74
2016	92	74	76
2017	99	94	94
2018	93	80	86
2019*		70	

Kaynak: TÜİK* 1 inci tahmin

DIŞ TİCARETİMİZ

Yıllar	Toplam İthalat Miktarı (ton)	Toplam İthalat Değeri (Bin \$)	Net İthalat Miktarı (ton)	Net İthalat Değeri (Bin \$)	İhracat Miktarı (Ton)	İhracat Değeri (Bin \$)
2002	56.000	207.000	-	-	88.850	279.871
2010	67.241	357.635	42.288	240.540	80.311	413.780
2011	66.308	389.048	44.693	280.888	68.686	372.138
2012	81.858	464.955	53.206	312.298	75.321	427.632
2013	80.464	472.444	49.748	308.007	56.899	423.296
2014	90.767	548.733	54.277	347.271	68.774	524.245
2015	92.266	528.404	59.341	352.876	53.857	382.797
2016	102.494	528.404	64.157	350.923	52.165	362.824
2017	99.773	522.704	60.272	315.765	51.028	352.960
2018	110.584	590.234	72.786	388.492	62.799	398.890

2017 yılı toplam ithalat miktarının % 40'ı (30 bin ton),

2018 yılı toplam ithalatının % 34'ü (38 bin ton) DİR kapsamında gerçekleşmiştir.

BÖLGELERE GÖRE ÜRETİM

Ege Bölgesi %65,3		Güneydoğu Anadolu Bölgesi % 13,2		Doğu Anadolu Bölgesi % 3,7	
Manisa	19.322	Adıyaman	9.158	Bitlis	150
Denizli	18.663	Diyarbakır	37	Muş	152
Uşak	8.319	Batman	1.361	Bingöl	109
Aydın	2.635	Mardin	51	Malatya	2.540
İzmir	2.040	Gaziantep	7	Hakkari	11
Muğla	1.414				
Kütahya	6				
Afyonkarahisar	11				
Karadeniz Bölgesi %13		Marmara Bölgesi % 3,1		Akdeniz Bölgesi % 1,6	
Samsun	6.897	Balıkesir	2.123	Hatay	1.284
Tokat	2.956	Çanakkale	322		
Amasya	565	Bursa	67		

Tütün üretiminde ülkemizde ilk sırada % 24 ile Manisa, ikinci sırada ise % 23 pay ile Denizli yer almaktadır.

TÜTÜN ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

- ❑ 2003 yılında İsviçre'nin Cenevre şehrinde Dünya Sağlık Örgütü üye ülkeleri arasındaki 168 ülke tarafından imzalanan ve ülkemizde 2004 tarihinde TBMM tarafından kabul edilen Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi ile tütün ürünleri ile mücadele başlamıştır.
- ❑ Ülkemizde ilk yasal düzenleme 1996 yılında olup, 2004 yılında, DSÖ tarafından belirlenen **Tütün Kontrol Çerçeve Sözleşmesi TBMM'de kabul edilmiştir.**

TÜTÜN POLİTİKASI

- ❑ Tütün üretimine ilişkin politikalar, 2002 yılında yayımlanan 4733 Sayılı Tütün Ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde **mülga Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun (TAPDK)** görev ve sorumlulukları altında yürütülmüştür. Günümüzde bu görev **Tütün ve Alkol Daire Başkanlığınca** yürütülmektedir.

4733 sayılı Kanun ile:

- ❑ Tütünde destekleme alımlarına son verilmiş,
- ❑ Sözleşmeli üretim modeli getirilmiş,
- ❑ Açık arttırma merkezlerinin kurulması öngörülmüş,
- ❑ Tütün ve Alkol Piyasası Kurumu (TAPDK) kurulmuş,
- ❑ TEKEL'in Özelleştirmesinin önü açılmıştır.

ALTERNATİF ÜRÜN PROJESİ

TEKEL İşletme Müdürlüklerinin 2008 yılında özelleştirilmesinden sonra, **Bakanlığımız** tütün yerine ülkemiz ihtiyacı olan ürünleri yetiştirmek kaydıyla TEKEL İşletme Müdürlüklerinin bulunduğu;

➤Adıyaman, Batman, Bitlis, Diyarbakır, Hatay, Mardin ve Trabzon illerinde **Tütüne Alternatif Ürün Projesini 2009 yılında başlatmıştır.**

ALTERNATİF ÜRÜN PROJESİ

Proje 2009, 2010 ve 2011 yıllarında **3 (üç) yıl** için uygulanmıştır. TEKEL ile sözleşme imzalamış olan üreticiler bu projeye başvurmuşlardır.

TEKEL'in üreticilere sözleşme gereği vermiş olduğu 200 kg kota miktarı baz alınarak illerde bu kotanın karşılığı olan alan miktarına göre destekleme uygulamaları yapılmış ve bu alan miktarına göre ödemeler yapılmıştır.

- ❑ 2009 yılında **108 TL/da,**
 - ❑ 2010 yılında **120 TL/da,**
 - ❑ 2011 yılında **120 TL/da**
- olarak birim alana (da) ödeme yapılmıştır.

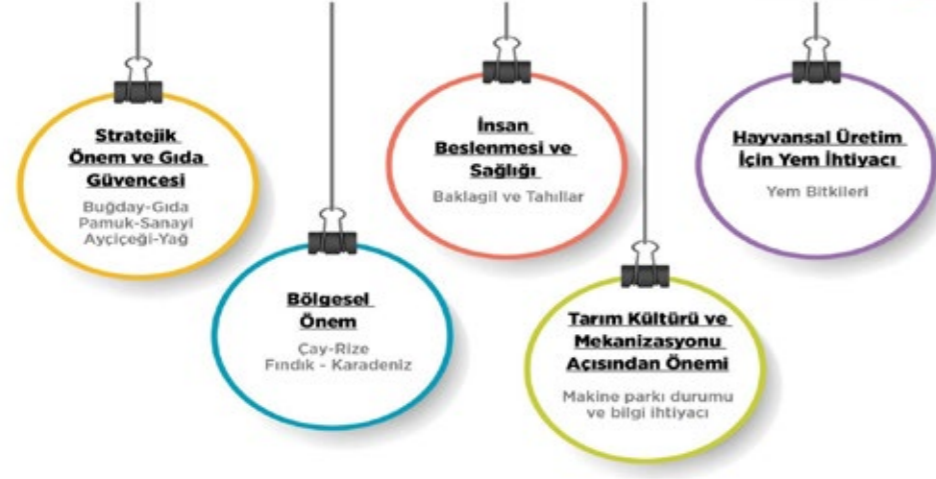
ALTERNATİF ÜRÜNLER VE DESTEKLER

Bilindiği üzere Bakanlığımızca Bitkisel Üretim Destekleri, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında verilmektedir.

Uygulama ile, 945 ilçe birer havza olarak belirlenmiş ve bu alanlarda ekolojisine uygun, en verimli, en ekonomik hangi ürünlerin yetiştirilmesi gerektiği,

- ❑ Toprak,
- ❑ Topografya,
- ❑ İklim,
- ❑ Su kısıtı vb kriterler dikkate alınarak belirlenmiştir.

ALTERNATİF ÜRÜNLER VE DESTEKLER

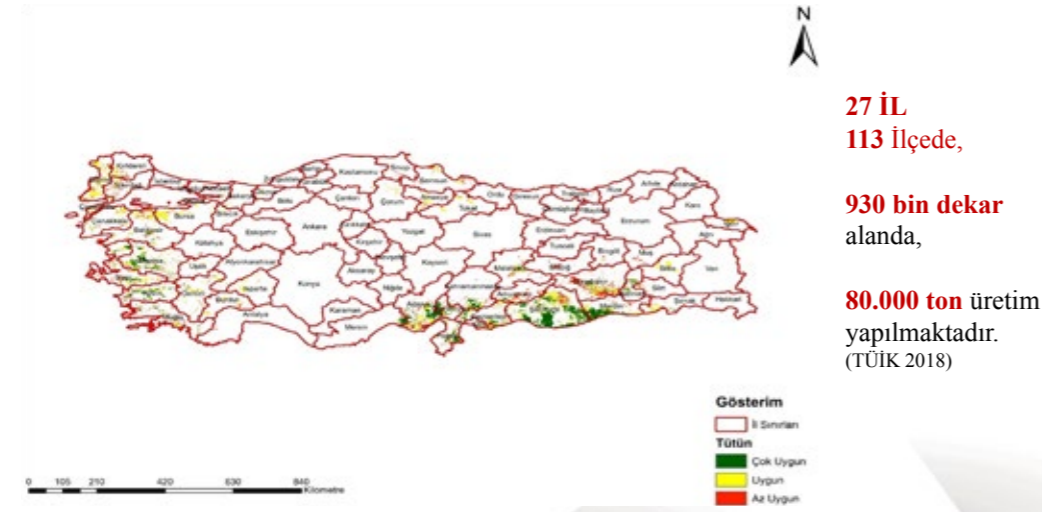
DESTEKLER

Ülkemizin de taraf olduğu Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçeve Anlaşmasında **“taraf, tütün üretimini teşvik eden sübvansiyonları ve destek politikalarını belirlemeli ve azaltmalıdır”** hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle 5488 sayılı Tarım Kanunu çerçevesinde mazot/gübre dışında tütüne özel bir destekleme yapılmamaktadır.

□Bakanlığımızca 2018 yılı ürünü tütün üreticilerine;
15,35 TL/da Mazot ve Gübre Desteği verilmiştir.

TÜTÜNDE UYGUNLUK ALANLARI

ARZ EDERİM...

Innocent MUGWAGWA
Tütün Yetiştiriciliğinde Çocuk
İşgücünün
Ortadan Kaldırılması Vakfı (ECLT)

ÇOCUK İŞGÜCÜNE KARŞI MÜCADELEDE ECLT'NİN ROLÜ

Malavi'de tütün sektöründe çocuk işgücünün yaygın olarak kullanıldığını ortaya koyan Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonunun 1998 yılında yayınlamış olduğu rapor kamuoyunda dikkat çekmiştir. Bu rapor üzerine 1999 yılında Uluslararası Tütün Yetiştiricileri Birliği (ITGA), Uluslararası Gıda ve Tütün Çalışanları Birliği (IUF) ve British American Tobacco firması (BAT) bir komisyon oluşturarak bu konu hakkında özel bir araştırma raporu hazırlattılar. 2000 Yılında ise Nairobi'de "Çocuk İşgücünü Ortadan Kaldırın" başlıklı konferans düzenlendi. Bu konferansta ITGA, IUF ve BAT tarafından tütün yetiştiriciliğinde çocuk işgücünün ortadan kaldırılması konusunda ortak bildiri yayınladılar. ECLT de bu gelişmeler neticesinde çocuk işgücüsüyle çiftlik ölçeğinde mücadele edebilmek için 2002 yılında kurulmuş bir inisiyatiftir.

Çocuk işgücünü yalnızca gelişmekte olan ülkelerin problemi olarak tanımlamak doğru olmaz. Çok yakın tarihlerde İtalya, ABD ve Endonezya gibi ülkelerde de bu sorunun yaşanabildiğini gösteren haberler basında yer almıştır. Çocuk işgücü tanımı da üstünde durulması gereken bir konudur. Çocuk işgücünü tanımlarken çocuğun yaşı, yapılan işin doğası ve çocuğun bu işi hangi zamanlarda yaptığı dikkate alınması gereken önemli hususlardır.

Bunlar dışında doğal afet, savaş ve kişisel hikâyeler gibi kriterler de dikkate alınmalıdır. Örneğin ebeveynlerini kaybetmiş ve ailesindeki kardeşlerine bakmak durumunda olan bir çocuğun

tütün tarlasında çalışmasını çocuk işgücü olarak değerlendirmeden önce dikkatli düşünmemiz gerekir. Dolayısıyla çocuk işgücünün sosyal, ekonomik, politik ve çevresel boyutları olan kompleks bir konu olduğunu belirtmemiz gerekir.

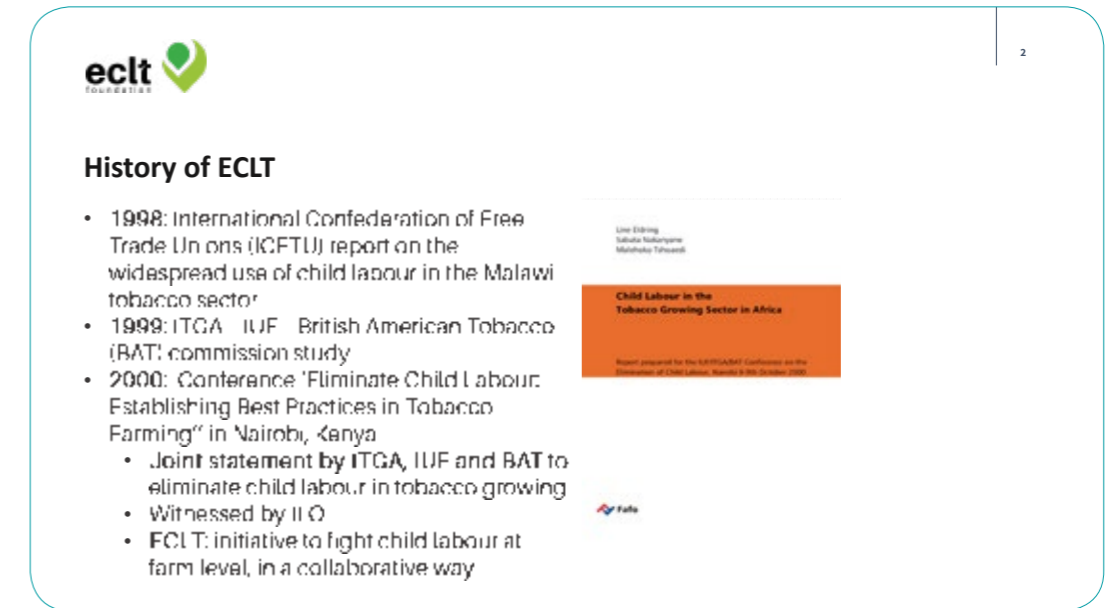
ECLT kendini, tütün yetiştirilen toplumlarda çocuklar ve ailelerine işbirliği içinde yardım edebilmek için çocuk işgücünün temel nedenleriyle mücadele etmeye adanmıştır. ECLT faaliyetlerini şu alanlarda yoğunlaştırmıştır; güçlü politika ve uygulamaların desteklenmesi, başarı hikâyelerinin araştırılarak çarpan etkisinin artırılması, projeler uygulayarak çocuklar güvenli bir şekilde potansiyellerine ulaşırken ailelerin hala tarımdan kazanç sağlaması ve tütün firmalarının taahhütlerinin uygulanmasının desteklenmesi. ECLT'nin 4 sütunlu stratejisi bölge şartları, işbirliği, bir araya gelme ve bağlılıktan oluşmaktadır. Bu strateji çerçevesinde 2002'den bu yana Malavi, Tanzanya, Uganda, Zambiya, Mozambik, Kırgızistan, Filipinler, Endonezya ve Guatemala'da yürütülen projeler çerçevesinde 80 milyon \$ yatırım yapılmıştır.

Bu çalışmalar sonucunda 27.000 çocuk işgücünden çekilmiş, farkındalık oluşturma faaliyetleri kapsamında 475.000 kişiye ulaşılmış, 1.500 üzerinde kilit paydaş çocuk işgücünü engelleme hususundaki taahhütlerinin yenilenmesi için bir araya getirilmiş ve 68.000 tütün yetiştiricisi aile finansal olarak desteklenmiştir.

ECLT'nin bu alandaki çalışmalarına örnek olarak Malavi'de yürütülen faaliyetler gösterilebilir. Malavi'de milli gelirin % 10'u, döviz girdisinin ise %70'i tütünden elde edilmektedir. 2012 yılında tütünün %80'i açık artırma usulü ile satılmakta ve üretimde çocuk ticaretine sık sık rastlanmakta idi. Bu durumu değiştirmek adına ECLT "Malavi Tarımında Çocuk İşgücü" konulu konferansı düzenlendi ve bu konferansta Malavi Ulusal

Aksiyon Planının Çocuk İşgücü bileşenine ilişkin yol haritasının hazırlanması kararlaştırıldı. Bu kapsamda özel araştırma raporları hazırlandı, çok taraflı sosyal diyalog platformları oluşturuldu ve taslak doküman hazırlandı. Doküman kapsamında yürütülen faaliyetler sonucunda Ulusal Çocuk İşgücü Birimi kuruldu. Artık tütünün %80'inin sözleşme usulü ile satıldığını söyleyebiliriz.

SUNU

eclt FOUNDATION

Child labour is not a developing country problem

‘I had pain all over my body’: Italy’s tainted tobacco industry

Summary

A summary of the report on child labor in tobacco, highlighting the impact on children's health and the need for action.

eclt FOUNDATION

Child labour is a multifaceted, complex issue

- Social
- Economic
- Environmental
- Political

eclt FOUNDATION

What is child labour?

- Age
- Nature of work
- Time

eclt FOUNDATION

What does ECLT do?

The ECLT Foundation is committed to collaborative solutions for children and the families that combat the root causes of child labour in communities where tobacco is grown.

- **Advocate** for strong policies and practices
- **Research** best practices to multiply our impact
- Implement **projects** so that families in areas where tobacco is grown can benefit from farming while ensuring that their children are safe and encouraged to reach their full potential.
- **Support** implementation of Pledge of Commitment by tobacco companies.
 - Appropriate child labor policies
 - Due diligence
 - Remediation

Our four-pillar strategy

CONTEXT

CONVENING

COLLABORATION

COMMITMENT

Since 2002, over \$80 million invested
Malawi, Tanzania, Uganda, Zambia, Mozambique, Kyrgyzstan, Philippines, Indonesia, Guatemala, Research in Dominican Republic, Fiji

Example of ECLT role in eliminating child labour

Context - Convening - Collaboration - Commitment in action

Context

- Malawi heavily dependent on tobacco
- In 2012, about 80% of tobacco sold on auction floors
 - Migration from south to north
 - ✓ Trafficking of children
 - Tenancy labour system
 - ✓ Slavery/bonded labour
 - High rates of poverty
 - Poor education
- NAP in 2011
- Fragmented efforts

Some facts about Malawi

- Tobacco 10% of GDP
 - ✓ 70 percent of Malawi's foreign earnings
 - ✓ 60 percent of Malawi's exports
- Govt working on tenancy law since 1987
- 74 percent live below the income poverty line of \$1.90 per day
- 105 pupils to a classroom at primary school level
- 600,000 (20%) school age children are out of school
 - ✓ By 8th year of school:
 - 9 % master minimum English reading
 - 2 % master minimum Mathematics
- 600'000 children out of school

Our impact

BASELINE SURVEYS
External

MONITORING PROJECT
PROGRESS QUARTERLY
Internal

MID-TERM ASSESSMENTS
Internal

FINAL EVALUATION
External

Since 2011, and through the ECLT Foundation's work¹:

27 K
CHILDREN
removed or kept away
from child labour

475 K
COMMUNITY MEMBERS
reached through
awareness raising
activities.

1500 +
KEY STAKEHOLDERS
brought together to renew
commitments on national
action plans to eliminate
child labour

68 K
FAMILIES
in tobacco growing
communities were
financially empowered.

1 The data concerns Kyrgyzstan, Malawi, Mozambique, Tanzania, and Uganda.

Solution

Context - Convening - Collaboration - Commitment in action

ECLT convened Malawi Child Labour in Agriculture Conference

To bring together government, labour, business, farmers, civil society, international supporters and children to focus on solutions to child labour in agriculture in Malawi and make the Child Labour National Action Plan a reality

Expected output: Roadmap for implementing the agricultural component of the Child Labour National Action Plan for Malawi (2010-2016)

- Commissioned research papers
- Facilitated tripartite plus social dialogue
 - Ministry of Labour, ILO, UNICEF, Save the Children, Tea Association, Illovo Sugar Limited, FAO, Ministry of Agriculture and Food Security, the Ministry of Education, Limbe Leaf, Alliance One Tobacco, JTI, Premier TAMA Tobacco, MCTJ, TAMA, FCAM,
- Drafted outcome document

Solution

Context - Convening - Collaboration - Commitment in action

ECLT support to tobacco growers

- Training farmers in safety and health risk assessment techniques
 - 4 200 farmers trained
 - 20 bridges constructed

In a nutshell

- The ECLT Foundation is a branch led of tobacco growers
- The foundation exists to promote the elimination of child labour in areas where tobacco is grown, through:
 - Projects
 - Research
 - Advocacy
 - Support companies to realze their Pledge of Commitment
- The foundation seeks collaboration with tobacco growers associations towards elimination of child labour in tobacco growing.

Results

12

- ✓ Formalize the Child Labour Unit
- ✗ Enact Tenancy Labour Act
- ✓ Promote fair contract farming - 80:20
- ✓ Contract farming regulations
- ✓ Tobacco Industry Minimum Standards for Tenants

Making a better life for children in tobacco-growing communities.

www.eclt.org

Tsvetan FILLEV
Bulgaristan Ulusal Tütün
Yetiştiricileri Birliği

BULGARİSTAN'DA TÜTÜN ÜRETİMİ

Bulgaristan'da tütün üretimi 1872 yılında başlamıştır. 1903 yılında ilk modern mekanize işleme tesisi Plovdiv'de kurulmuştur. Ülkede tütün özel tüketim vergisini de belirleyen ilk tütün yasası 1879 yılında yürürlüğe girmiştir. 1922 yılına gelindiğinde ülkede tütün işleyen 59 tesis, 19.700 üretici ve yaklaşık 40.000 işçi olduğunu görüyoruz. 1933 yılında ise tütün üretiminde devlet tekeli oluşturulmuştur. 1947 yılında yayınlanan yasa ile de 61 işletme ve kooperatif devlet tütün tekeli altında kamulaştırılmıştır. Bulgaristan'da 1980'lerde tütün üretimi yapılan alan 1 milyon akreye (1 akre=4047 m²), ulaşım miktarı ise 126.651 tonla zirve değerine ulaşmıştır.

1993 yılında yürürlüğe giren tütün ve tütün ürünleri yasası ile miktar, alan, menşe ve çeşidi içeren üretim kotaları uygulanmaya başlandı. Buna göre Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı belirlenen kotalar Belediye Başkanlıkları tarafından yerleşim yerlerine ve üreticilere dağıtılmaktaydı. Her yıl tütünün tipi, orjini ve kalitesine göre minimum satın alma fiyatları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmektedir. Tütün üretimi ve satışı zorunlu sözleşmelere bağlı olarak yürütülmekteydi.

2016 yılında yeni bir tütün ve tütün ürünleri yasası yürürlüğe girmiştir. Bu yasaya göre Bakanlar Kurulu sektörel stratejiyi belirler ve gerektiğinde

yasada değişiklikler yapar. Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı tütün üretimi ve endüstriyel olarak işlenmesini kontrol etmektedir. Ayrıca Bakanlık ikincil mevzuatın hazırlanması ve uygulanması, Tütün Danışma Kurulunun yardımıyla sektörel politikaların şekillenmesi ile tütün üreticileri ve tüccarlarının kaydının tutulmasından sorumludur. Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlükleri ise tütünün derecelendirilmesi ve satımına ilişkin bölgesel komiteyi kurmakla görevlendirilmiştir. Ekonomi Bakanlığı da piyasaya sürülen tütün ürünlerini kontrol etmektedir.

Bulgaristan'da 2010 yılında 40.000 üzerinde üretici varken bu sayı 2019 yılında 6.553'e düşmüştür. Aynı dönemde üretim alanı ise yaklaşık 35.000 hektardan 5.670 hektara, üretim miktarı ise 50.000 ton seviyesinden 11.150 tona gerilemiştir. 2018 yılında üretilen tütünün çeşitlerine bakıldığında 6.100 ton oryantal tütün, 4.700 ton tütsülenmiş tütün ve 1.100 ton Burley tütünü üretildiği görülmektedir. Oryantal tütün üretiminin eğilimini incelediğimizde ise 1993 yılında 47.800 ton olan üretimin 2018 yılında 6.100 tona düştüğünü görmekteyiz. 2017 rakamlarına göre Balkanlarda oryantal tütün üretiminde 53.000 ton ile Türkiye ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'yi ise sırasıyla Makedonya, Yunanistan ve Bulgaristan takip etmektedir.

SUNU

Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

Report from Bulgaria

NATIONAL TOBACCO GROWERS ASSOCIATION - 2010

Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

State regulation of the sector before 2010

- Regulation – Tobacco and Tobacco Products Act in 1993
- Production quotas - The Minister of Agriculture, Food and Forestry determines quantities, areas, types, origins and varieties for tobacco production
- The mayors of municipalities allocate them by settlements and producers
- Minimum buying-in prices - each year the Council of Ministers determines them by type, origin and class
- The production and purchase of tobacco is obligatory through written contracts

Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

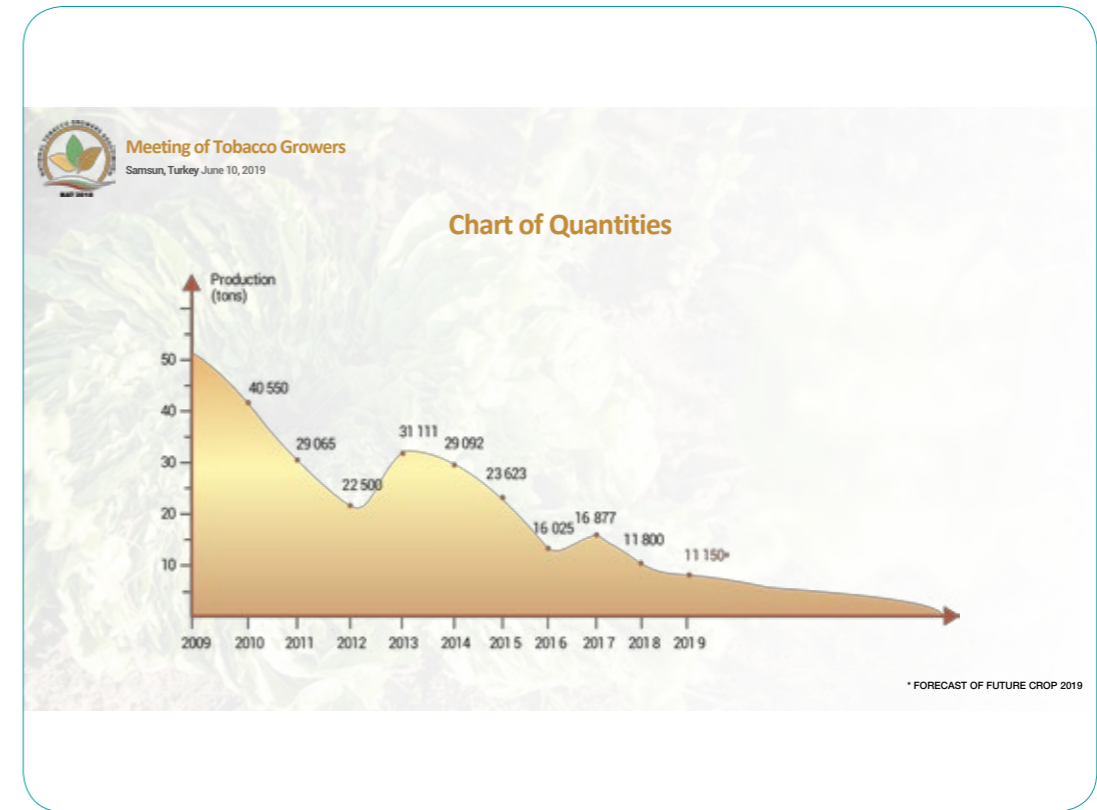
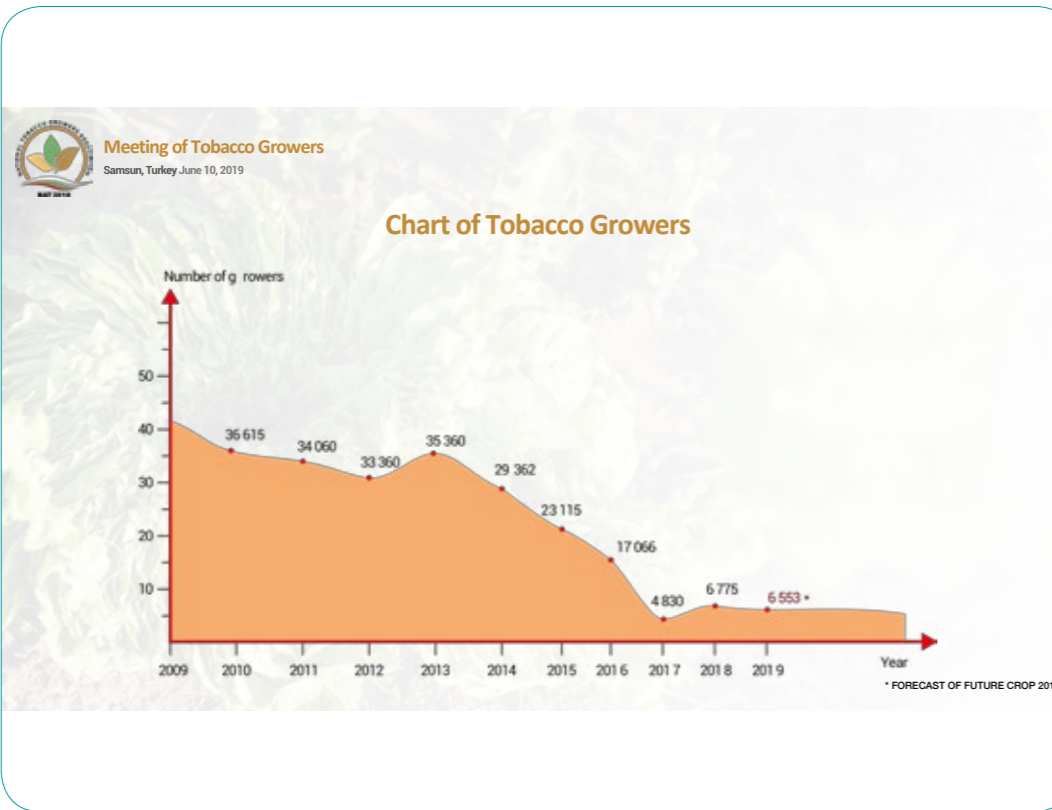
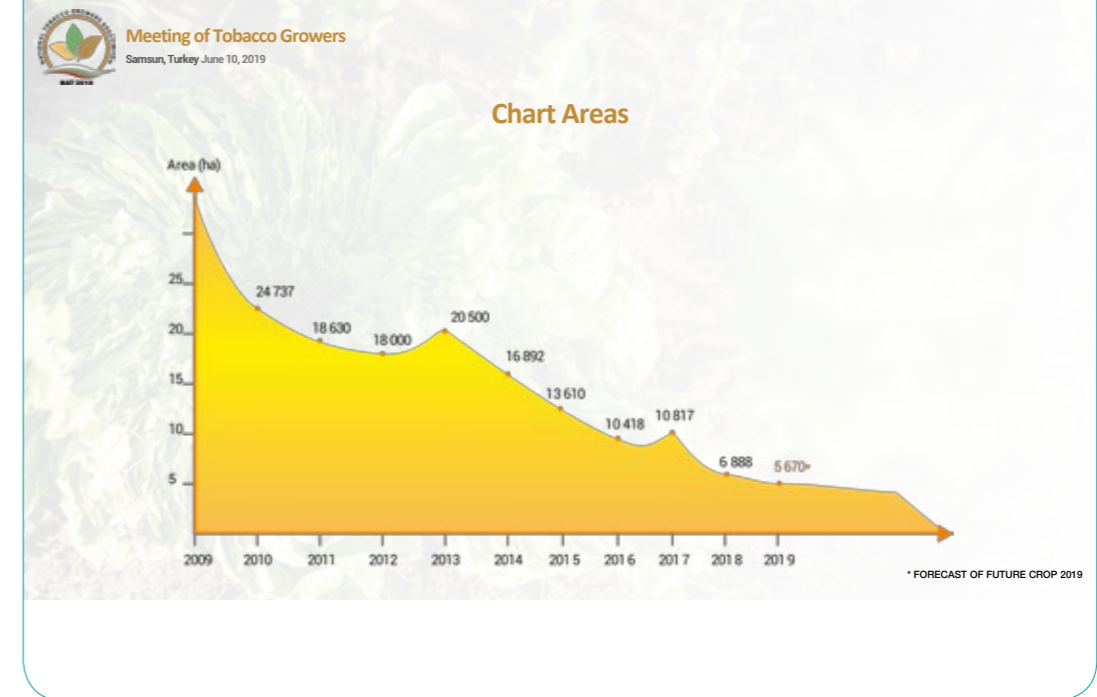
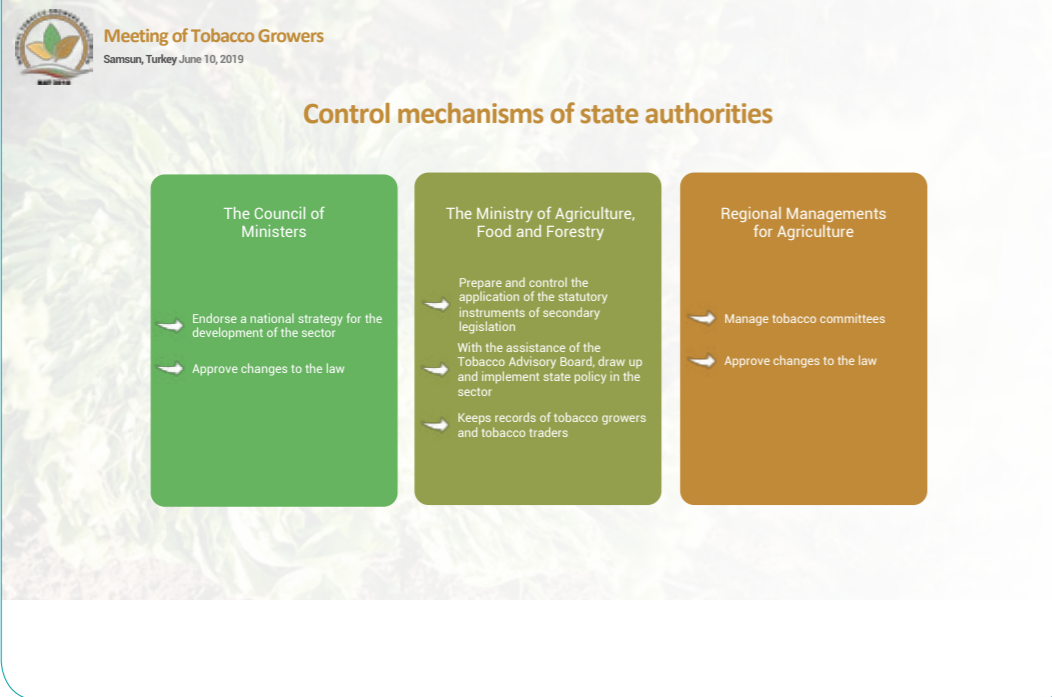
History of Tobacco Growing in Bulgaria

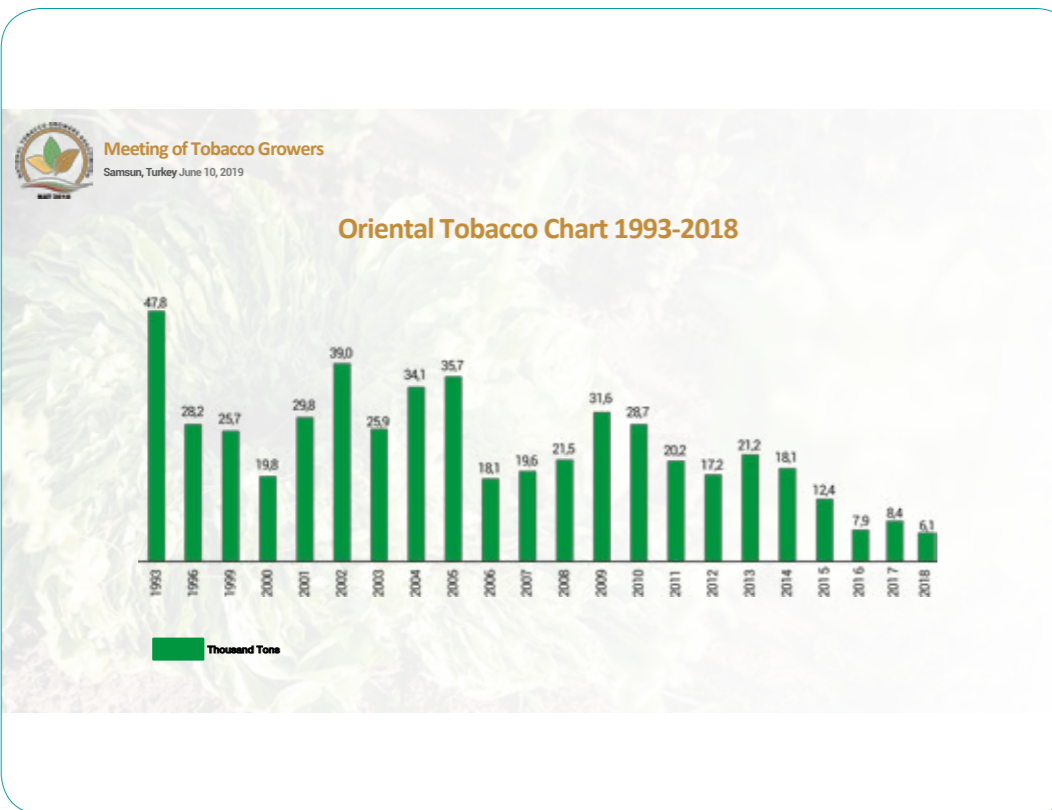
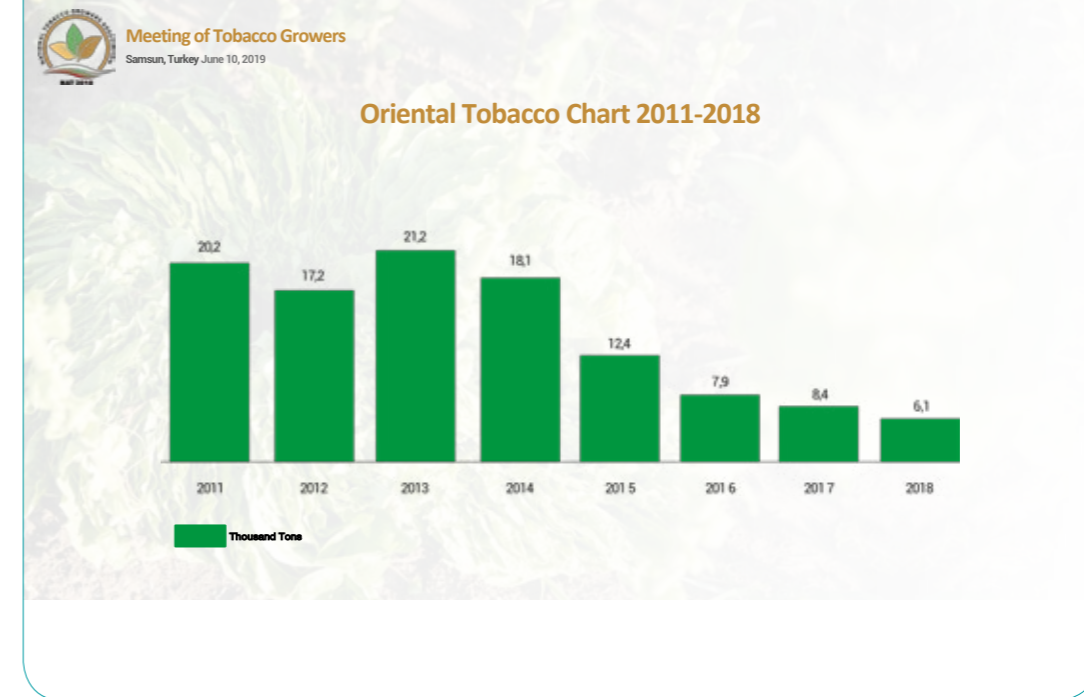
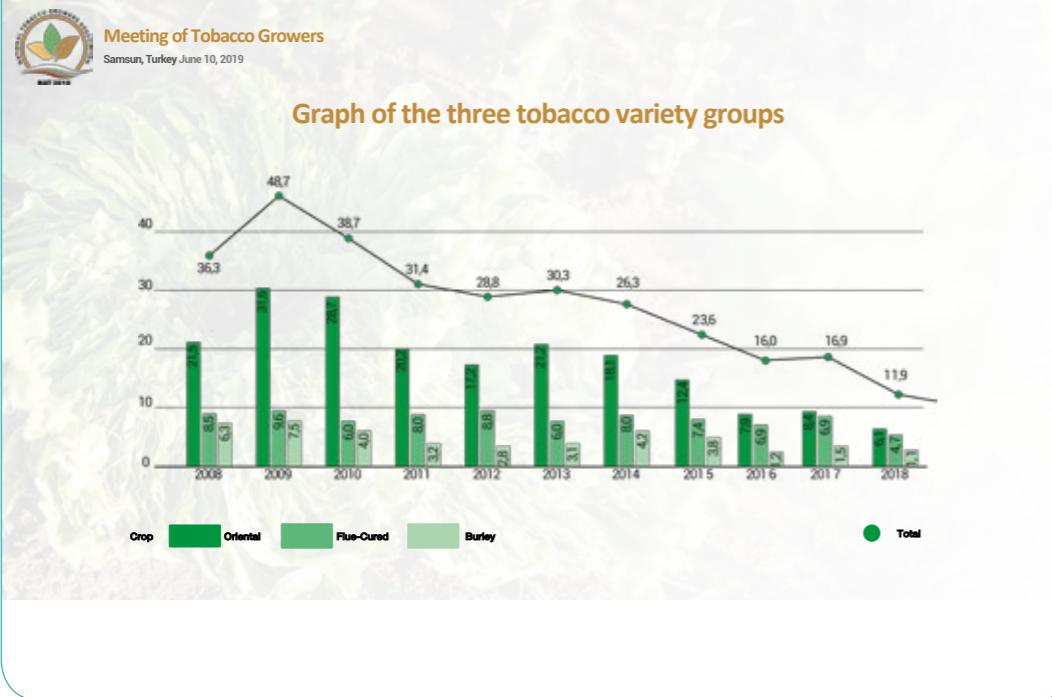
- 1872** In 1872 was the beginning of the production of tobacco products, and in 1903 the first modern and mechanized processing plant in Plovdiv was founded
- 1879** The first Tobacco Law in Bulgaria was voted in 1879 "Temporary rules for excise duty on tobacco in the Bulgarian Principality"
- 1921-1922** In 1921-1922 tobacco manufacturing plants are already 59 with about 19,700 tobacco producers and over 40,000 workers
- 1933** In 1933, a state monopoly on tobacco production was introduced in Bulgaria
- 1980** In the 80s of the 20th century, the areas with tobacco reached 1 million acres, and production reached a peak of 126 251 tons of oriental tobacco
- 1947** In 1947 the State Tobacco Monopoly was introduced by the State Tobacco Monopoly Act. 61 private and cooperative enterprises were nationalized

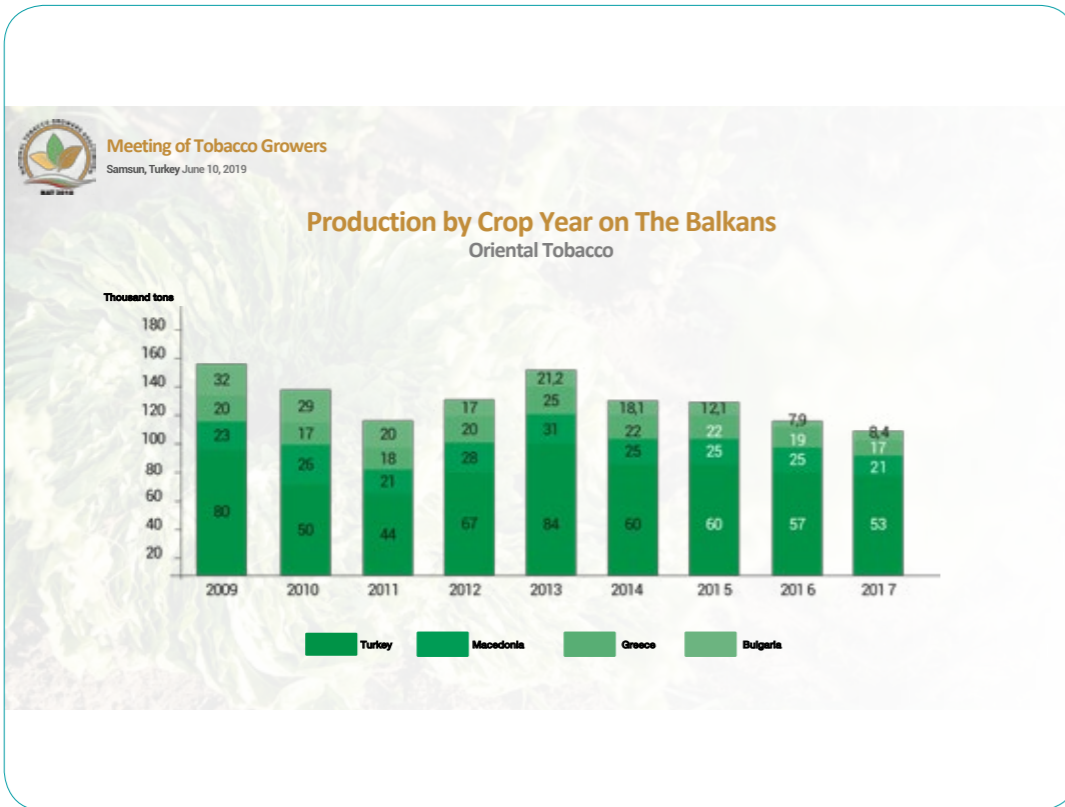
Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

Regulation after 2016 in the Tobacco, Tobacco and Related Products Act

- The Council of Ministers manages and implements state policy in the sector
- The Ministry of Agriculture, Food and Forestry carries out the policy and exercises control in the field of production and industrial processing of tobacco
- The Ministry of Economy implements the policy and control the field of tobacco products
- The Regional Agriculture Managements of the Ministry of Agriculture, Food and Forestry set up a tobacco committee as a permanent members for grading and buying out tobacco

Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

Strategic solutions for the sector

Since 2004, the raw tobacco sector has been reformed in 2 phases – the first phase is a transition period covering 2006-2009 and the second phase started in 2010 and continued thereafter

From 2010 to the European Union (EU), subsidization is not linked to production, including for Bulgaria. On this basis, our country has notified a scheme of national payments for tobacco by 2013

The preceding programming period for unrelated support should also be carried out in the next programming period of the EU 2014-2020. In practice, countries applying the Single Area Payment Scheme (SAPS) may also provide transitional national aid for the period 2014-2020 (a decision to implement this type of support has also been taken by Bulgaria)

The future Common Agricultural Policy of the EU for the period 2021-2027 is working to be equal to other agricultural sectors

Meeting of Tobacco Growers
Samsun, Turkey June 10, 2019

Register of tobacco growers

Tobacco growers who have concluded contracts shall be entered annually by 31 March in a public register in the Municipal Service at the location of the areas

For registration, tobacco growers shall submit

- a copy of the contracts concluded for buying-in of raw tobacco
- a document on the legal basis for the use of agricultural lands with an area exceeding 5 acres
- information, identifying the agricultural lands on which tobacco is grown with an area of up to 5 acres
- a copy of the Protocol on quantities of tobacco purchased for the previous year (if produced)

The procedure for keeping the register shall be determined by an ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Forestry

NAT 2010

Thank you for your attention

GENEL DEĞERLENDİRME

Şeyhmus SOLGUN, Türkiye Tütün Üretim ve Pazarlama Kooperatifler Birliği Genel Başkanı

Tütün, 4733 sayılı yasanın uygulamaya başlaması ile her ne kadar büyük miktarda azalmış ise de özellikle kırsal kesimde yaşayan çiftçiler için hala son derece hayati öneme sahiptir. Yılda halen dünya üretiminin 200-250 bin ton dolayında bulunduğu sanılan bu ürünün 70-80 bin tonu Türkiye'de üretilmekte olup, bu üretim miktarı ile ülkemiz dünyada oryantal tip tütün üretiminde birinci sırada bulunmaktadır.

Türkiye'de tütün üretiminin 53 bin tonu ihracat (%85) amaçlı olarak Ege ve Karadeniz bölgelerinde yetiştirilmekte olup, bu özelliği ile ülke ekonomisine önemli miktarda katma değer sağlayan tarım ürünü olarak değerlendirilmelidir.

Sosyo-ekonomik fonksiyonu sebebiyle Türkiye ekonomisine yaptığı katkı yönünden tütünün önemi göz önünde bulundurularak kısa, orta ve uzun vadede aşağıdaki tespitlerin gerçekleştirilmesi hususunda üst makamlara ve hükümete sunulması uygun bulunmuştur.

1. Özellikle dünyada oryantal tütün konusunda lider konumda olan Türk tütüncülüğünün ülkemiz ekonomisine olan katkısının korunması ve hatta artırılması için gerekli yasal tedbirlerin alınması.
 - a. Son yıllarda birçok ülke (İtalya, İspanya, Yunanistan, Lübnan, vs.) dünya tütün ticaretindeki paylarını arttırmak ve kendi üreticilerini desteklemek amacıyla, kendi ülkelerinde tütün ticareti yapan uluslararası ve çokuluslu sigara firmaları ile pazar payları kapsamında tütün ihracat kota anlaşması yapmaktadır. Yapılan bu anlaşmalar neticesinde geçen 7 yıllık süreçte bu firmaların ülkemizden aldıkları tütün miktarında önemli ölçüde azalışa neden olmuştur. Dünya sigara pazarında oldukça önemli bir konumda bulunan ülkemizin(%98 oryantal olmak üzere) tütün ihracatının desteklenmesi ve dünya tütün pazarındaki payının korunması ve artırılması amacı ile böyle bir kota uygulaması üzerine çalışılması önerilmektedir.
 - b. Ülkemizdeki uluslararası sigara firmaları %12 civarında Türk Tütününü harmanlarında kullanmaktadır. Ancak bu rakamın %35'lere çıkarılması tütün üreticilerinin uluslararası rekabet gücünü önemli ölçüde arttıracaktır.
 - c. Ülkemiz yaklaşık olarak 103 milyar adetlik sigara tüketimi ile dünyada 7. sırada yer almaktadır. Son yirmi yıllık süreçte sigara kullanıcılarının tercihlerinde meydana gelen değişiklikten dolayı ülkemizde yetiştirilmekte olan oryantal tütünün sadece %12'lik kısmı iç piyasada üretilen sigarada harman olarak kullanılabilir. Bu durum firmalar için büyük bir avantaj sağlarken yerli tütün üreticilerimizin uluslararası alanda rekabetini önemli ölçüde düşürmektedir. Bu nedenle ülkemiz yıllık 102 bin ton tütün ve tütün yan ürünleri ithalatı ile son yıllarda önemli bir tütün ithalatçısı konumuna gelmiştir. Yurt dışından ülkemize ithal edilen tütünlerin kimyasal özellikleri analiz edildiğinde yıllık ithalat miktarının % 35-40'lık bölümü doluluk amacı ile sigara harmanlarında kullanılan Amerikan tütünleri (Virginia ve Burley tipi tütün) olduğu görülmektedir. Ülkemizin iklim ve toprak şartları göz önünde bulundurulduğunda her çeşit tütün üretimine müsait olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle Ege, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde üretilen yerel menşei tütünler bu amaçla kullanılarak Türkiye'de tütün ithalatının azaltılması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ile ülkemiz ekonomisine önemli bir katma değer sağlanabilir.

2. İlegal tütün ürünleri ticaretinin önlenmesi için gerekli yasal tedbirlerin artırılması.
 - a. Türkiye'de geleneksel olarak kullanılan sarmalık kıyılmış tütünün ve nargilelik tütünün yasadışı ticaretinin önlenmesi için vergisinin yeniden değerlendirilerek, kabul edilebilir seviyelere düşürülmesi.
 - b. Tütün ürünleri, özellikle sarmalık kıyılmış tütün üretim fabrikalarının kurulup kurulmadığına göre gerekli kolaylıkların sağlanması için gerekli yasal düzenlemelerinin yapılması.
3. Tütün ihracatının artırılması için gerekli çalışmaların (Ar-Ge, destekleme) yapılması.
 - a. Türk tütün üreticilerinin uluslararası alandaki rekabet gücünü arttırmak amacıyla üreticilerin bilinçlendirilmesi modernizasyon ve mekanizasyon altyapısının artırılması konusunda çalışmalar yapılması.
 - b. Tütün tohumunda ortalama olarak %35 dolayında kaliteli yağ mevcuttur. Bu yağın yemeklik, vitamin ve biyoyakıt üretiminde değerlendirilmesi.
 - c. Türk tütüncülüğünü ve tütün üreticilerini korumak ve uluslararası piyasalarda rekabet gücünü arttırmak amacıyla tütün fonu ya da benzer bir uygulamanın hayata geçirilmesi.
4. Türkiye'de tütün üretiminin azalması ile atıl kalan tarım alanlarında alternatif ürün yetiştirilmesi için üniversitelerle ortak projeler geliştirilmeli ve gerekli tarımsal desteklerin sağlanması gerekmektedir. Bu amaçla tütün üreticisinin sosyo-ekonomik yönden gelişmesi ve kalkınması için gerekli finansal ve teknik desteğin verilmesi gerekmektedir. Bu konuda ihtiyaç duyulan finansal kaynak genel bütçeden veya yeni tertiplenecek olan tütün fonu ya da benzer bir uygulama sayesinde alınan fonlardan karşılanabilir.
5. Üretici ve alıcı firmalar arasında düzenlenen sözleşmelerin tekrar gözden geçirilmesi ve üretici aleyhinde olan hususların tekrar düzenlenmesi.
6. Tütünün tarım havzasına alınması.
7. Tütün Üreticileri ve Pazarlama Kooperatiflerinin desteklenerek etkinliğinin artırılması.

NOT

TÜTÜN
ÜRETİM VE PAZARLAMA
KOOPERATİFLER BİRLİĞİ

II. ULUSLARARASI TÜTÜN ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

10 HAZİRAN 2019
BAFRA, SAMSUN

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

 Samsun Merkez OSB Yaşar Doğu Cad.
No: 62 Tekkeköy, Samsun
 +90 (362) 431 24 00 +90 (362) 431 24 09
 www.oka.org.tr info@oka.org.tr

 OrtaKaradenizKalkinmaAjansi
 okaorgtr
 okakalkinmaajansi